Almanak

for

Nordslesvig

for

1892.

---

26. Aargang.

Haderslev.
Th. Sabroe's Boghandel.
Trykt i „Modersmaalet"s Officin,
(Axel Sabroe), Haderslev.

Pris 50 Pf

Almanak

for

Nordslesvig

for

1892,

som er et Skudaar.

Seksogtyvende Aargang.

Haderslev.
Th. Sabroe's Boghandel.
Trykt i „Modersmaalet"'s Officin (Axel Sabroe), Haderslev.

Fortegnelse
over
de fornemste nu levende Regenter i Europa.

Baden: Storhertug **Friedrich**, ... født 1826.
Baiern: Kong **Otto I.** (Regent Luitpold) 1848.
Belgien: Kong **Leopold II.** . . . . 1835.
Braunschw.: Prins **Albrecht.** . . . . 1837.
Danmark: Kong **Christian IX.** . . . . . . 1818.
Frankrig: f. Tid. **Carnot**, Præsident . . . 1837.
Grækenland: Kong **Georg I.** . . . . 1845.
Hessen: Storhertug **Ludwig IV.** . . . . . . 1837.
Holland: Kong **Wilhelm III** . . . . 1817.
Italien: Kong **Humbert I.** . . . . 1844.
Meckl.-Schw.: Storhertug **Fried. Franz III.** 1851.
Meckl.-Strelitz: Storhert. **Friedr. Wilh.** 1819.
Oldenborg: Storhertug **Peter** . . . . 1827.
Østerrig: Kejser **Franz Joseph** . . . . . . 1830.
Portugal: Kong **Don Louis** . . . . 1838.
Preussen: Kong **Wilh. II.**, Keis. af Tyskl. 1859.
Rusland: Kejser **Alexander III.** . . . . . 1845.
Sachsen: Kong **Albert** . . . . 1828.
— Altenburg: Hertug **Ernst** . . . . 1826.
— Coburg-Gotha: Hertug **Ernst II.** . . . 1818.
— Meiningen: Hertug **Georg II.** . . . . . . 1826.
— Weim.-Eisen.: Storhert. **Karl Alex.** 1818.
Spanien: **Alfons XIII.** . . . . 1886.
Storbritanien: Dronning **Victoria.** . . . . . 1819.
Sverrig og Norge: Kong **Oscar II.** . . . . 1829.
Tyskland: Kejser **Wilhelm II.** . . . . 1859.
Tyrkiet: Storsultan **Abdul Hamed II.** . . . 1842.
Würtemberg: Kong **Karl I.** . . . . 1823.
Kirkestaten: Pave **Leo XIII.** . . . . 1810.

Ved Aarsskiftet.

Et Aar svandt atter hen; — et nyt fremstiger
Af Taagedisen, løfter Fremtids Slør.
Mens Tiden iler, Tanken higer
At stirre gjennem den nysaabne Dør,
Som langsomt drejer sig paa sine Hængsler,
Mens Kloden gaar sin gamle Bane frem
Og bringer Glædens Bud til mangt et Hjem
Og fylder mangen Sjæl med nye Længsler.

Hvad Aaret bringe vil for os hernede,
For os, der stirre mod en Fremtidsdag,
For alle dem, der daglig bede
Om Held og Lykke for vor Folkesag —
Det vèd kun Gud, kun han alene skuer,
Hvad Aaret bringe vil for hver især, —
Dog Et vi vèd: at Gud er alle nær,
Som søge Hjælpen under Kirkens Buer.

Vær derfor tryg og lad kun Tanken fare
Og gransk ej efter det, Du ej kan se,
Men bed til Gud, at han vil selv bevare,
Hvad han i Hjerterne har sænket ned.
Han gav os Sprog og Fædrejord i Eje,
Han kjender bedst, hvad der er til vor Tarv,
Han skal forvist bevare Slægtens Arv,
Naar fast vi vandre vil paa Retfærds Veje.

Axel Sabroe.

Flyve-Røn.

Fortælling af Franz Jürs.

Kaj Hammer og jeg havde gaaet Skolen igjennem for et Par Aar siden — jeg mener begribeligvis Maskinist-Skolen ved Orlogsværftet i Kongens Kjøbenhavn — og begge fik vi da Eksamen brillant; vel blev jeg Nummer eet, trods det Kammeraterne mente, Kaj havde bedre fortjent den Ære, men lige meget, derfor vare vi stadig væk Perle-Venner. Og hvorfor i al Verden skulde vi ikke været det? Vi var jo Byesbørn, havde delt Ondt og Godt med hinanden fra vi vare Drenge, været i Kompagniskab om en Pibe, ja, naar galt skulde være om en Cigar, som vi skiftedes til at bakke af; kort sagt, vi kunde ikke for aldrig den Del eller Ting undvære hinanden.

Det var derfor naturligvis en urimelig Fornøjelse og Plaser, at vi begge to bleve kommanderede ud paa det samme Togt med „Ørnen", der skulde en Tur til Madaira, mest vel for at vænne Landkrabber af med at spytte paa Dækket, naar de lugtede salt Vand; det er jo saadan en nederdrægtig Maner, de har, og det slider saa forbandet paa Svaberen!

Naa, hvordan det nu gik eller ikke, vi havde da Orlov en otte Dages Tid, inden vi skulde møde til Paamønstring paa Skuden, og i det Pusterum bleve vi enige om at gjøre et lille Svip sammen hjem til vore Gamle, der boede som Naboer oppe i Nordsjælland. Kaj var svært forhippet paa det Farvel; jeg for min Part holder nu mere af at sige Goddag end Adieus, men Kaj vilde som sagt absolut, og jeg gik i hans Kjølvand — forstaar sig, jeg vidste, han havde sine gode Grunde.

Hjemme i Byen havde Skolelæreren en Datter, Karen hed hun, der paa lidt nær var jævnaldrende med os; hun var en kjøn Pige med blaa Øjne og ellers saadan i det hele taget, at hun nok kunde faa et Mandfolk forlibt i sig. Hende havde Kaj gaaet og sat Dampen op for i langsommelige Tider, men det var ikke bleven til nogen Underskrift paa Hyre-Kontrakten. Sagen var simpelt hen den, at Kaj var en sær Snegl med de Dele; ellers kunde han være højbenet nok og kjæbskægget da ogsaa, men overfor Karen var han saa spag som en Hornfisk, der har været tre Timer oven Vande.

Det lod jeg ham da ogsaa høre.

„Kaj", sagde jeg til ham, „Du ved, jeg er Din gode Ven, nu taler jeg frit fra Leveren og meddeler dig et oprigtigt Ord, som Du ikke maa fortryde paa. Ser Du, min uforgribelige Mening er den, at hvis Du vil borde Karen maa Du Pinedød hejse de rigtige Lanterner og ikke saadan

lade det blive ved i al Høflighed at kippe Flaget, for det er dog dig, der skal signalisere først!"

Hvorpaa han svarede ganske ligefrem, at jeg havde bare at holde Næsen i mine egne Ærter, saa skulde han nok skaffe sin Kaal selv.

Ved den Ting var der altsaa ikke mere at gjøre; men forresten havde jeg svært ondt af Kaj. Alle de Dage, vi vare hjemme, gik han og vendte det hvide ud af Øjnene, som om der sad ham noget paatværs i Halsen, han ikke kunde faa op; nej, han kunde det minsæl ikke, for hver Gang vi var sammen med Karen, gav jeg ham et venskabeligt lille Dunk i Ryggen og gik min Vej, men se om der kom noget — ikke mere end et Brøl fra en Torsk, der har tabt sine Bukser.

Saa var det Dagen før, som vi skulde rejse til Kjøbenhavn den næste Morgen, at Kaj Hammer og jeg gaar en Vending i Skoven. Det var paa høje Tid, syntes jeg, og saa tog jeg da dette hersens Figenblad fra Munden.

„Hør Kaj," siger jeg, „Du er dog den fejgeste Hund, der nogen Tid har stukket Halen mellem Baglemmerne! Kan Du da ikke se, at Tøsen har det aldrig et Haar bedre end som Du?"

Nej, det kunde han ikke!

„Ja," mente jeg videre, „jeg vil nu nødig udtale noget komprimerende om Dine Synsbetingelser, men det er dog lige godt saa klart, at en Muldvarp kunde se det uden Briller!"

Men saa blev han lige med et højtidelig.

„Knud," sagde han, „jeg vil lade det drive over denne Gang endnu!"

„Saa skulde da ogsaa . . . .!" Ja, jeg troer nok jeg bandede, men det var allenfals en kort Trumf, om den

ogsaa var kraftig, for Kaj Hammer snappede Ordet helt rød i Hovedet:

„Ser Du, kald mig kun fejg, om Du har Lyst, men saadan er det nu alligevel: Saa længe jeg ikke har spurgt hende, har jeg dog altid Lov til at haabe, men har hun først sagt nej, er al min Glæde forbi!"

Pao den Maner kunde det jo rigtignok blive et langt Haab og en gammel Pige inden Enden, syntes jeg, og saa gik vi lidt fortere frem ad Stien.

Naa, hvad sker da hverken værre eller bedre, end at vi uden videre render paa Karen; hun stod og smaasnakkede med gamle Skovfoged Hansen og observerede os ikke, før vi vare lige klar paa Siden af hende.

Samme gamle Jens Hansen er nu en stor Filur, saa fuld af Krøniker og Historier, at det halve kunde være nok; han ved Besked om alle de Nisser og Sanct Hansorme, der nogen Tid har eksisteret, og det krammer han begribelig ud med for et godt Ord. Jeg kan ikke huske, hvad det var for en Parabel, han var ved at forklare, for jeg havde nok med at anstille mine egne private Betragtelser over Kaj Hammer og Karen. De stod begge To og kiggede ned i Græsset, som om de vilde regne efter, hvor mange Straa der gik paa hver Tønde Hartkorn; saa endelig, tænker jeg, blev Tøsen træt af det Stykke Arbejde og for en Varietets Skyld tittede hun op i Træerne. Det, vi stod under, var justement en gammel halvvejs udgaaet Eg, og oppe i en af de hule Knaster var der skudt saadan en lille Busk ud.

„Nej, det var da mærkeligt!" sagde hun og pegede derop, „hvad er det for en En?"

Jens Hansen blinkede paa det venstre Øje og strøg sig om Munden med Bagen af Haanden:

„Det er et Rønnebærtræ, min Pige."

„Men hvordan kan det vokse der i Egetræet?"

„Ja, rigtig naturligt gaar det jo ikke heller til! Det er saadan En, man kalder en Flyve-Røn; den vokser midt imellem Himmel og Jord, og den kan blive farlig nok for de smaa Piger, efter hvad min Bedstemoder har fortalt mig; det er Droslerne, som komme flyvende derop med Bærrene, hvordan skulde de ellers komme der, og saa siger man, at den Frier, som har en Stump af saadan en Flyve-Røn hos sig, kan være sikker paa, at hans Pige bliver ham tro!"

„Aa, Snak da, Jens Hansen!" mente jeg.

„Ja, jeg ved ikke andet, end hvad som jeg har hørt," sagde han.

Dermed lettede han paa Huen og gik sin Vej. Vi andre Tre havde jo heller ikke mere at bestille der, og saa fulgtes vi da ad, til Karen skulde dreje om til sit. Saa sagde Kaj: „Farvel Karen!" og Karen sagde: „Farvel Kaj!" og dermed tænkte jeg, det Bal var forbi den Gang.

Men det var det ikke, for nu skal De høre:

Næste Morgen, som jeg triner ud af min Dør for at gaa over at purre Kaj — jeg har immer været bedre Morgenmand end som han — saa er der En, som napper mig i Armen, og hvem anden er det end Karen, som stod der, helt forpustet.

„Hvad for den Lebendige, Karen, er det dig?" sagde jeg.

„Ja, det er mig — hør Knud, vil Du gjøre mig en grumme stor Tjeneste?"

„To om Du vil, men det maa ellers være noget, der kan gjøres af i en Gevindtighed, for jeg har ikke lang Tid at lade Linen løbe ud paa!"

„Det behøves ikke heller," hviskede hun og gik helt tæt op til mig, „Du skal jo sejle sammen med Kaj Hammer?"

„Det er det, jeg skal, bliv bare ved!"

„Kan jeg stole paa dig, Knud?"

„Det har andre Folk gjort, saa kan Du vel ogsaa probere?"

„Vil Du da love mig at give ham dette her, naar I er kommen langt, langt ud i rum Sø?"

„Hvad for noget?" spurgte jeg.

„Dette her!" sagde hun og puttede mig en Stump Tingest i Haanden. Jeg saae paa den, det var en lille Æske, der var bundet over med et Baand og lakket til i alle Ender og Kanter.

„Jo, det skal ske akkurat; ellers kan jeg nu mærke, at det ikke bliver os To, Karen!"

„Fy hvor Du er en Drillepind!" sagde hun og hoppede af som en Kakkerlak.

Naa, jeg stak denne hersens Indretning til mig, den var jo ikke større, end som at jeg mageligt kunde have den i min Vestelomme. Saa styrede jeg over, fik Kaj Hammer paa Slæbetov, og vi varpede af — — —

Begribeligvis, som de vel kan tænke, holdt jeg ren Mund, og Skuden var kommen paa Højden af Lissabon, da vi, Kaj Hammer og jeg, sidder i vort Lukaf en Aften.

Saa siger jeg:

„Hør Kaj, nu spekulerer Du vel ikke mere paa Karen?"

„Hvor falder det dig ind?" brasede han op, „tænkte hun kun en Gang paa mig for hver ti, jeg tænker paa hende, saa var alting godt!"

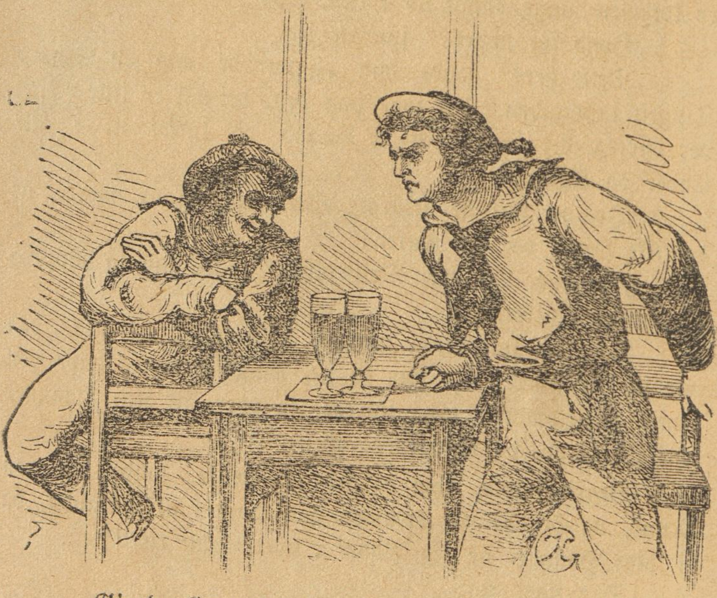
„Hvorfor kan Du nu ikke lade være med det, der er da ellers Skjørter nok at nappe i for en rask Gut som dig!"

„Ja," sagde han helt vemodigt, „kunde man flytte sin Kjærlighed ligesom man flytter sin Kiste, naar man gaar fra Borde, saa var det ingen Sag!"

„Aa hvad! Karen er saamænd akkurat ligesom alle

de andre Piger! ved Du hvad, den Morgen, vi skulde rejse, kom hun halende til mig — — —"

Kaj foer op i en Fart, som om Bænken, han sad paa, var bleven gloende med et:

„Gjorde Karen? det er Løgn!"

„Nej, det er s'gu sandt, for det kan jeg bevise, men jeg lovede ikke at fortælle dig det, før vi var kommen godt ud i rum Sø, og det er vi jo nu!"

Kaj Hammer var kridende hvid i Ansigtet; han lagde sin Haand paa min Skulder og krampede den sammen, saa den rystede.

„Knud, hvor kunde Du dog nænne det mod mig? Har Du mere at sige?"

„Ja minsandten har jeg det, for saa gav hun mig saadan en lille Erindring — — —"

„Var det en Ring?"

„Nej, det er nok snarere en Tot Haar eller saadan noget, jeg kan ikke hitte ud af, hvad det er, for det er baade i Æske og bundet til og lakket for!"

Dermed halede jeg Dimmelimmen op af Vestelommen og holdt den hen til ham:

„Værsgod, nu kan Du selv se efter!"

„Hvad kommer det mig ved!" snerrede han og skubbede den fra sig.

„Ja, da kommer den minsæl heller ikke mig ved! Mig gav hun den jo bare, for at jeg som sagt skulde fly dig den, naar vi var kommen langt ud; jeg kan tænke, det var, for at Du ikke straks skulde hive den tilbage efter hende igjen!"

Naada, sikken en Fart han kunde snappe den i! En, to, tre, havde han sin Kniv fremme, snittede Baandet over og pillede op; han stod foran Lanternen med Ryggen mod mig, saa jeg kunde ikke se, hvad det var. Saa drejede han sig om, gik lige løs paa mig, tog mig om Livet med et Tryk paa fire Hestes Kraft og raabte:

„Knud, Du er Dælen dundre mig en Perle!"

„Det er det, jeg er," sagde jeg og snappede efter Vejret, „men hvad skal ellers det betyde? Hvad for en Smed var der da i den Daase?"

„Se her!" lo og snøftede han paa en Gang og holdt en lille vissen Stump Tjavs op for mig, „ved Du, hvad det er?"

„Hm, det ser ud, som det hørte til Planteriget! hvad forestiller det ellers?"

„Forstaar Du ikke — — — det er af en Flyve-Røn! Og det er Karen, som sender mig den! Kan Du ikke huske, hvad Jens Hansen, Skovfogden, fortalte?"

„Naturligvis kan jeq det, Kaj, men lige meget har jeg Ret! Karen er akkurat som de andre Piger, hun vil have sig en Mand og det skal netop være dig, og Du vil have dig en Kone og det skal netop være hende, saa det passer jo grumme godt!"

Og det gjorde det da ogsaa, har det siden vist sig, for nu er de s'gu splidsede sammen!

— Du, Kresjan! Det var dog en myrderlig Ladning Rom, vi fik indenbords henne i „Det fyldte Bæger“.

— Jamen vi maa dog ikke være bleven lastet nok, for Skuden slingrer saa pokkers majet.

— Ja, det ka' blive svært nok at klare uden om den Landkrabbe dér forude.

— Aa, stik Du bare din Næse lidt længere frem; naar han ser det Fyrtaarn, stikker han nok udenom.

— Ih, se go' Da' Laus! Er Du kommen te By i Da'. Ska' vi inte nu sla' et Slag sammen, hva'?

— Jøsses næi, Per! A haar' it Ti', a maa skynn' mæ hjem; vi haar stour Familliefest hjem'.

— Saa-aa, hva' er et da ve' et.

— Vi ska' slavt æ Svin i Dav.

En Herre spiste til Aften hos en Bekjendt, og spurgte, da en hel, meget stor Ost blev sat paa Bordet, hvor han maatte skjære den.

— Hvor Du behager, var Svaret.

— Meget vel, sagde han, saa vil jeg lade den bære hjem, og skjære den der.

Milton, der var bleven blind, havde ægtet en meget smuk, men arrig og ond Kone. Lord Buckingham sagde en Dag til ham i Spøg, at hans Kone var en Rose.

— Det kan jeg ikke bedømme, sagde Milton, fordi jeg ikke kan se Formen, men efter Tornene formoder jeg det.

Wessel var en Gang falden i Feber, der var ledsaget af en stærk Tørst. To Læger talte ved hans Seng om, hvorledes de skulde befrie ham for den pinlige Tørst.

— Skaf mig blot af med Feberen, sagde Wessel, saa skal jeg nok selv sørge for Tørsten.

Inger og Margrethe.

Af Forf. til Livsbilleder o. s. v.

Den fattige Husmand var død, og hans to smaa Piger vare forældreløse; hvo skulde tage sig af dem? — Der var Husmandens Søster; men hun var fattig, og havde selv en Børneflok, og der var Husmandens Kones Søster, hun var en rig Gaardmandsenke, der ingen Børn havde, og hele Sognet ventede, at den rige Moster skulde tage begge Pigebørnene til sig. Men det blev der ikke Noget af. „Enhver Sit", sagde Gaardmandskonen, „jeg tager Inger", og saa tog Husmandskonen den lille Margrethe.

Det var forresten ikke den rige Mosters Mening, at man skal sove sig til Lykken, Inger blev holdt til Arbejde, og hun blev en flink Pige. Af og til gik det just ikke saa fredeligt til mellem hende og Mosteren; men hvordan det nu gik eller ikke, efter som Inger voksede til og blev stor og smuk og dygtig til sin Gjerning fik Mosteren mere og mere Respekt for hende „Saadan skal det være," sagde hun; „men se dig nu vel for, Inger; Du faar en Gong Alt, hvad jeg har; men det er ikke rigtigt, naar den Ene skal give Alting." Og hun saae paa Pigen og sagde ved sig selv: „En smuk Pige, en rig Pige", og saa knejsede hun dobbelt saa højt som før.

Inger havde sit eget Sind, det fulgte hun, hvordan

det gik, og det kan undertiden være godt, men ogsaa undertiden ikke godt. Naar hun saae paa Mosterens Ejendom, tænkte hun: „Alt det er mit," og saa fik hun endnu mindre Lyst end før til at lade sig sige. Ovre i Naboens Gaard tjente Einer som Karl, og en smuk og flink Karl var han, og det havde Inger længe set; men paa at gifte sig med ham, derpaa havde hun rigtignok ikke tænkt. Vel var han en Gaardmandssøn; men det var gaaet tilagters for hans Fader, Gaarden var solgt, og Einer maatte tjene. Da kom det Inger for Øren, at Einer havde et godt Øje til hendes Søster Margrethe, og da hun hørte det, sagde for første Gang en Stemme i hendes Indre: „Jeg vil have ham."

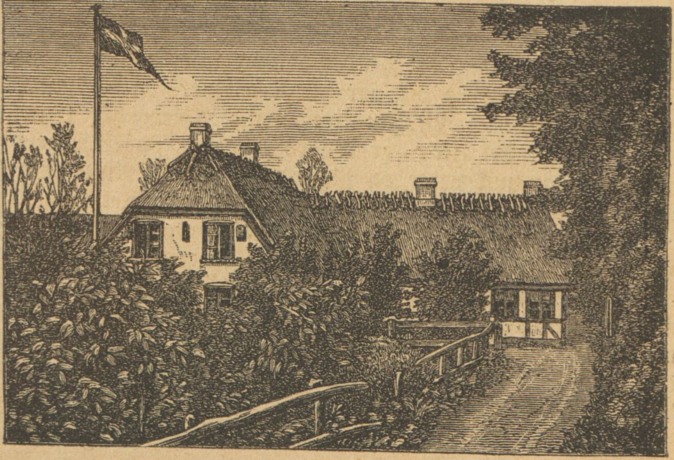
Det var ogsaa sandt, at Einer havde syntes godt om Margrethe; men da den høje, statelige Inger begyndte at se mildt til ham, da gik det ham som En, der havde drukket en Drik af berusende Urter. Han vidste ikke mere af sig selv; mødte han hende paa Vejen eller paa Marken, blev han staaende som lynslagen, rakte hun ham Haanden, saa var det, som han tog den i Drømme, og dansede hun med ham, saa vidste han ikke, hvor langt de dansede bort, og om de aldrig skulde staa stille mere. Og rig var hun, hun skulde arve den rige Moster, og bringe sin Bejler Gaard og Kreaturer og Penge, det forekom ham, at al denne Herlighed straalede ham i Møde som i et Eventyr. Men hvorledes skulde det gaa til? Fri, det vovede han ikke, det maatte hun, og var det hendes Alvor, vilde hun det? Inger saae snart hvorledes det var fat med Einer, og det smigrede hendes Stolthed. „Bi kun lidt endnu", tænkte hun smilende „saa let gaar det ikke; for Gaard og Gods og en Pige som mig kan man nok vente og bie lidt." Men Mosteren saae ogsaa hvad der gik for sig, og hun var ikke slet saa villig til at overlade den fattige Gaardmandssøn al sin Herlighed. Hun blev vred, og skjændte. „Har jeg derfor taget dig ind til Mit", sagde hun til Inger, „for at Du skulde bringe mig en Prakker til Svigersøn? Det kunde være godt for din Søster, det fattige Husmandsbarn, og hende havde han dog først i Tanker. Tro ikke, at Du nogensinde faar mit Minde til den Sag."

Men Inger havde sin egen Maade at kue Folk paa,

og den Gamle kunde i Længden ikke modstaa, Livet blev hende altfor surt. „Nuvel da, Barn,“ sagde hun en Aften, da de sadde tavse begge to ved Rokken, „saa hav da din Villie, og gid Du ikke maa fortryde det; man skal ikke sætte Skarn i Højsædet. Men jeg vil Intet have dermed at gjøre, Gaarden faa I, og jeg sætter mig paa Aftægt hos Eder, Du vil ikke glemme, Inger, hvorfra det Hele er kommet.“ For første Gang i lang Tid saae Inger mildt, hun tog den Gamle om Halsen og sagde: „Men saa maa Moster ogsaa bringe Sagen i Stand.“ — „Barn, Barn“, sagde Mosteren, „skal jeg ovenikjøbet selv hente Stodderen ind i Huset; men jeg ser nok, Du faar ogsaa din Villie deri.“

Den næste Dag lod Mosteren Einer kalde til sig. „Staar dit Sind til Inger?“ spurgte hun alvorligt. „Det er vel saadan,“ svarede Karlen beklemt, „det er en Ting, Inger raader for.“ — „Saa faar Du da have hende,“ sagde den Gamle, „og Gaarden med; thi Pigen vil saa; men se vel til, at Du bliver Herre i Huset; thi hendes Sind er stridigt, og den skal staa tidligt op, der skal faa Bugt med hende.“

Gaardmandskonen flyttede nu ud af Gaarden, og ind i den lille Aftægtbolig. Gaarden gjenlød i tre Dage og Nætter af Jubel og Svir, og Ingers lyksalige Brudgom blev Herre i Huset.

Lidt Frygt havde han næret for Brudens knejsende Nakke og alvorlige Blik; men i de tre Dages Lystighed, hvor Øl og Mjød og Brændevin flittigt var gaaet rundt, der havde han forvundet sin Sky, og han var den lystige Ungersvend han altid havde været, før han bejlede. Den tredie Dags Aften indbød han ti af Sognets unge Karle at maale Kræfter med ham, en for en, og skjøndt han var temmelig betaget af den Iver, hvormed han havde forestaaet Gildet, blev han dog Sejerherre over dem alle.

„Hvad siger Du til det, Inger?" spurgte han stolt, og vendte sig til Bruden.

Hun svarede med et mørkt Blik: „Slig overgiven Kaadhed huer mig ikke."

Men Einer lod sig ikke kue; leende greb han hende om Livet, løftede hende op paa sine Arme, og bar hende ind i Huset. Inger maatte se mildt til ham enten hun vilde eller ej.

Det gik nu nok for Einer i den første Glædesrus; men der kom andre Dage, da Samlivet med Inger ikke var saa behageligt, uden han dog rigtig vidste hvorfor. Hun passede sit Hus saa flinkt som Nogen, Alt var renligt og ordentligt og færdigt i rette Tid, og hun modtog ham venligt, naar han kom hjem. I Alt hvad der hændte, henskjød hun Afgjørelsen til ham, og han følte med Glæde, at hun betragtede ham som sin og Gaardens Husbond. Hun elskede ham, det saae og følte han, og dog savnede han Noget, de stemmede saa lidt overens i Natur og Tilbøjeligheder. Kom han munter og fløjtende ind i Stuen, tilkastede hun ham et alvorligt Blik; vilde han skjemte med hende, svarede hun i en tør, kold Tone eller slet ikke, eller tog Anledning af det mindste Ord til at blive vred; roste eller smigrede han hende, svarede hun kort: „Det mener Du ikke". Alt dette var Ubetydeligheder; men de nedtrykte Einer, og udbredte Kulde og Uhyggelighed i Huset; han opholdt sig saa længe som muligt i Marken og i Udhusene hos sine Folk, hvor han kunde føle Behageligheden af at være Gaardens Ejer uden at føle Trykket af den uelskværdige Hustru, der var gaaet med i Kjøbet. Et ungt, varmt Hjerte er en skjøn Himlens Gave; men den kan ogsaa blive til Besvær, naar den ikke bliver paaskjønnet; Einer var ikke langt fra at føle sig ulykkelig.

Da hændte det sig, at Husmanden, Margrethes Plejefader, døde. Margrethe havde kun sjældent besøgt den rige Mosters Hus, og der havde aldrig været noget varmt Forhold mellem de to Søstre; men det gik dog Ingers Ære for nær, at Søsteren skulde tage ud at tjene i samme By. Skal hun tjene, kan hun jo ligesaa godt tjene hos os," sagde hun til sin Mand. „Spørger Du om mit Raad," sagde Mosteren, „saa lader Du det være, Inger." Men det var nok for Inger til nu netop at ville det, og Einer havde intet imod at faa den unge, sekstenaarige Svigerinde i Huset.

„Jeg ved nok, Du har en Gang haft Tanker til hende", sagde Inger til sin Mand; „men det er vel forbi?"

„Hun var jo et Barn endnu — aa!" svarede han undvigende, og satte sig ved Bordet med Ryggen mod Inger.

„Ja, mærker jeg Noget," vedblev hun, „saa kommer hun ud af Huset." Einer tavg.

Margrethe kom da i Huset, og med hende Munterhed og Sang. Hende kuede Ingers misbilligende Miner ikke; selv om de i Stuen af og til bragte hende til Tavshed, saa gav hun sin barnlige Livslyst Luft udenfor Huset, i Gaarden og paa Marken. Selv tidlig om Morgenen, naar hun gik ud for at malke, gjenlød Gaarden af hendes glade Triller, hvormed hun hilste Morgensolen og sit unge Liv. Med Skjemt og Latter forkortede hun Vejen ud til Marken, der var ingen Sky paa hendes Pande og intet Alvor i hendes Blik. Det var Noget for Einer, det passede til hans lette, livsglade Sind, og alle de varme Høstdage, hvorpaa de arbejdede sammen i Marken, forekom ham som lutter Festdage. Med Henrykkelse fulgte hans Blik Margrethe i de hvide Ærmer og det korte grønne Skjørt, naar hun fulgte efter ham med Riven, for at samle Kornet efter hans vældige Skaar. Her havde han ogsaa Lejlighed til at tilfredsstille sin uskyldige Forfængelighed ved at vise, hvor kraftigt han kunde svinge Leen, bestandig i samme nøjagtige Bøjning, saa at det ene Skaar fulgte regelmæssigt efter det andet, eller ogsaa ved at løfte de svære Neg med Lethed op paa Vognen. Vare de da færdige ved Aftentid, da satte han spøgende Margrethe op paa sin Vogn, for selv at kjøre hende hjem, og ikke en Gang Ingers alvorlige Travlhed kunde da forstyrre hans gode Lune.

Mosteren kunde ikke lide Margrethe, hun var hende en Torn i Øjet. „Her kommer Fremmede nok til at fortære, hvad Mit var," tænkte hun, og denne Gang kunde hun ikke ret tilgive Inger, at hun ikke havde fulgt hendes Raad, men hun trøstede sig med: „Det gaar aldrig godt, og saa bliver det vel igjen det Gamle."

Der var dog ingen Fare endnu, Inger var Einers Hustru, og hans Følelser for Margrethe var kun ungdommeligt Velbehag. Mangen en Ild blev aldrig tændt, hvis Menneskene ikke selv pustede til. Uheldigvis havde netop Margrethe det, som Einer savnede hos Inger, og jo koldere og tavsere, Inger viste sig, jo mere Lyst følte han til at trøste sig ved Margrethes Munterhed. Viste Einer et eller andet Tegn paa Kraft eller Behændighed, da udbrød Margrethe i barnlig Beundring, hvilket glædede Einer, men bragte Inger til spodsk at fortrække Munden. En Aften, da han kom hjem med en hel Snor fuld af Fiske, han havde fisket nede ved ved Mølleaaen, da udbrød Margrethe henrykt: „Hvor Du dog er flink Einer!" Einer vendte sig til Inger, der stod i Skorstenen, beskjæftiget med Aftensmaden, og som kun havde værdiget ham og hans Fangst et flygtigt Blik, og sagde, idet han holdt Fisken op for hende: „Naa, roser Du mig ikke, Inger?" — „Det var ogsaa nogen stor Bedrift at rose Nogen for," svarede Inger spodsk, „vi kan vel bestille Noget Bedre end at rose hinanden." Og rask kom hun frem med Fadet, og satte det haardt paa Bordet. Forstummende lagde Einar Fisken fra sig, og skjød sig forstemt ind paa Bænken bag Bordet, „Ej hvad, Inger," sagde Margrethe leende, „Du er nu saa stor og mægtig, vi Smaafolk trænge til at roses iblandt, det gjør En varm om Hjertet." — „Ja, for Børn er det godt nok", sagde Inger med et vredt Blik paa Søsteren; „men min Mand er intet Barn". Med en Haandgebærde, der skulde være indbydende skjød hun Fadet hen for Einer; men det var længe siden, han havde følt sig saa meget Barn som i Aften, tiltrods for hans Kones Roes; han tog nogle Mundfulde, men Grøden blev siddende ham i Halsen, han lagde Skeen, stod op, og gik ud. Der stod han i Gaarden, saae op til Himlen og ind ad de oplyste Vinduer, hist saa stille, her saa travlt, og han bebrejdede sig næsten sin Barnagtighed,

da Margrethe kom ud af Husdøren med en Lygte i den ene Haand og Malkespanden i den anden.

„Lad mig hjælpe dig," sagde Einer mildt, og tog Lygten fra hende og fulgtes til Stalden. Den nærmeste Ko brølede Margrethe i Møde, og gned sit Hoved mod hendes Arm.

„Selv Kreaturet føler, at hun er mild og god," tænkte Einer, og vendte i Tanker Lygten, saa at Lyset faldt paa Margrethes Hoved, i Stedet for paa Koen og Spanden. Hendes høje Latter vakte ham.

„Hvor var Du henne spurgte Pigen."

„Jeg tænkte ved mig selv," svarede Einer, „at havde Inger dit Sind, saa vare vi en hel Del lykkeligere. Havde jeg faaet dig, skulde vi have spøget fra Morgen til Aften."

„Ja, det blev nu saadan," sagde Margrethe, „at den, der ikke har Andet end sin Vadmels Kofte, har det letteste Hjerte. Jeg havde hverken bragt dig Gaard eller Grund."

„Nej, vist ikke," sagde Einer hen i Tanker.

„Og Inger er brav," vedblev Margrethe, „Du kunde ikke faa en flinkere Kone."

„Nej, det er sandt," svarede Einer, og han saae ned paa det lyse Haar og paa det venlige blaa Øje, der løftede sig op til ham, og det blev varmt om hans Hjerte.

„Ej, ej, behøver Jomfruen En til at lyse sig," lød en haard Stemme i Døren, og Begge fore op; det var Inger, der saae ind. „Der kunde saa vist være bedre Ting for dig at gjøre, Einer, end at staa her, og sladre Tiden bort".

Denne Gang blev Einer vred, hans solbrændte Ansigt mørknedes af en dunkel Rødme, og han svarede kort: „Jeg gjør og lader, hvad jeg faar Lyst til, Inger," og med det Samme rakte han hende Lygten, og tog selv den fyldte Mælkespand, og bar den ind. Inger fulgte rigtignok med Lygten; men da han havde sat den paa Bordet, blev hun staaende foran den med en Mine, der ikke tydede paa noget Godt. Margrethe listede sig ind i sit Kammer, og Einer vilde igjen gaa vd i Gaarden; men Inger standsede ham.

„Nej, bliv," sagde hun og viste hen paa Bænken; men Einer vilde ikke sætte sig.

„Hvad vil Du mig?" spurgte han kort; men hans

Mod var allerede knækket, og han vilde gjerne have lagt en Milsvej mellem sig og sin Kone.

„Husker Du, hvad vi talte forleden?“ sagde hun med dæmpet Stemme.

„Nej, jeg ved ikke,“ svarede han undvigende.

„Du ved, hvad jeg mener,“ sagde Inger utaalmodig, „det om Margrethe; husk mit Ord Einer, mærker jeg noget skal hun ud af Huset.“

Og uden videre at spilde et Blik eller et Ord paa sin Mand, greb hun Mælkespanden, og gik bort med den.

Saa skal hun ud af Huset! — Kloge Inger, hvad er det for et Lys, Du har tændt for din Mand? Ud af Huset! Han skulde miste Synet af det glade barnlige Ansigt, Lyden af hendes venlige Stemme og hele det milde Solskin, hun havde bragt med sig? Nej, saa maatte man være forsigtig, saavidt maatte det ikke komme, og Einer tænkte paa at skjule, før han endnu havde Noget at skjule. Derfor lod han ogsaa den næste Dag som om han ikke saae de forgrædte Øjne, hvormed Margrethe kom ind i Kjøkkenet; han talte kun med sin Kone, og først i Skumringen listede han sig om til Margrethes Kammervindue, da han vidste, hun var derinde, og kaldte sagte paa hende. Forundret kom hun til Vinduet“

„Du har grædt i Dag, Margrethe“, sagde han ømt, „hvad er hændt dig?“

„Inger var vred“, sagde Pigen; og vendte Hovedet bort; men desuagtet læste han paa hendes Ansigt, at Inger havde talt om ham til hende.

„Bryd dig ikke om Inger,“ sagde han trøstende, „hun er heftig af Sind, og tror ikke selv, hvad hun siger. Men vi ville ikke se til hinanden inde i Stuen, vi træffes vel andetsteds, hvor vi kunne tales ved. Du er jo min Kones Søster, det er akkurat som Du var min egen Søster, skulde jeg da ikke have Lov at tale med dig?“

„Det er dog maaske bedre, jeg saae mig om efter et andet Sted,“ sagde Margrethe beklemt.

„Vist ikke“, sagde Einer hurtigt, „Inger er urimelig, men hun glemmer det snart. Hvor skulde Du være, om ikke hos os? Jeg kan ikke undvære dig, Margrethe! og Inger da heller ikke, skal jeg tro!“

„Lad saa være," svarede Pigen, og taug. Einer stod endnu, og tøvede udenfor Vinduet.

„Ræk mig saa din Haand," sagde han blidt.

Hun strakte Haanden ud af Vinduet, han tog den i sin, saae paa den, og trykkede den fast. Og saa listede han sig bort igjen.

Det var et besværligt Aag, Inger havde lagt paa de to Sjæle. Einer og Margrethe talte aldrig mere til hinanden i Ingers Nærværelse, det var som de ikke saae hinanden, og dog følte baade de og Inger godt, at de baade saae og hørte hinanden. Inger blev skinsyg paa denne Tavshed; behøvede de at bære sig saaledes ad, hvis hun ikke havde haft Ret? Hun kunde ikke skjænde; thi der var ingen Anledning; men hun greb enhver anden Lejlighed til at kives med sin Mand og med Margrethe. Al Lykke forsvandt af det fælles Samliv, og naar Einer sad om Aftenen i Kakkelovnskrogen og saae de tre tavse Kvinder sidde og spinde utrættelig paa deres Rokke, forekom det ham, at de trak mørke Tanketraade ud fra Tenen. Stilheden faldt tung og trykkende paa ham, der intet havde at bestille, og tidt listede han sig væk, og ned i Kroen.

Nu kom da Julefesten, og Alt beredtes i Gaardmandens Hus til at helligholde den. En mildere Stemning vendte tilbage under den glædelige Travlhed. Da Einer Juledagsmorgen selv kjørte sine Fruentimmer til Kirke. og Vognen knirkende bar dem hen over den hvide, frosne Sne og gjennem den dunkle Granskov, da forekom det Einer, at Trykket løste sig fra hans Sjæl. Han saae tilbage paa de tre andægtige Kvindeansigter, der i Dag udtrykte fredeligt Alvor, og han følte Trang til at forsone sig med Alverden. Han vendte sig til Inger, og roste med dæmpet Stemme den dybe Fred, der omgav dem.

„Saadan en Julemorgen er saa god som en hel Prædiken", sagde han alvorlig. „Tykkes det dig ikke ogsaa saaledes, Inger?"

Hun nikkede tavs, og lidt efter mødte hendes Blik med et hjerteligt Udtryk hans.

Der paafulgte nu en bedre og roligere Tid; Einer havde besluttet hos sig selv at være venligere mod Inger og mere overbærende med hendes Fejl, og Forholdet mellem

Mand og Kone blev derfor fredeligere. Uheldigvis kunde Inger ikke overvinde sit Nag til Margrethe, og dette gav sig ofte Luft, baade i urimelige Bebrejdelser over at hun ikke gjorde nok Nytte og i utvetydige Hentydninger til at hun var en Byrde i Husholdningen. Endelig henad Foraaret lod Inger Ord falde om, at det var bedst, Margrethe saae sig om efter en Tjeneste, og en Aften, da Margrethe tabte Taalmodigheden over de idelige Plagerier, svarede hun heftigt:

„Ja vel da, Inger, saa faar det jo være."

Denne Aften listede Ejner sig igjen til Margrethes Vindue; det var lukket; men han bankede sagte paa. Pigen lukkede op og saae ud.

„Det er mig, Margrethe", sagde han hviskende, „jeg kan ikke sove, før jeg faar sagt dig et Ord. Du maa ikke gjøre Alvor af det, Du maa ikke gaa herfra."

„Inger vil have det," svarede hun.

„Bryd dig ikke om Inger," vedblev Einer, „Gaarden er min, og jeg vil beholde dig. Med Tiden skal Du se, bliver Alting godt."

Margrethe græd bitterligt. Einer stod bedrøvet. „Gud give, jeg havde Magt til at hjælpe dig," sukkede han, og atter bad han om hendes Haand, og de skiltes med et Haandtryk. Men det blev værre og ikke bedre. Einer begyndte atter at skye Huset; men nu var det Foraar, grønne Blade viftede fra alle Grene, Gjøgen kukkede i Skoven, og naar Einer spurgte den: „Hvor længe skal det vare?" da var der ingen Ende paa dens Svar. Naar han havde Tid sad han under Ellebusken, og fiskede; der var Fred og Ro, dèr kunde han tænke paa hvad han vilde.

En Morgenstund vilde Inger til Byen, og bad Einer om at kjøre hende. Han afslog det, Karlen havde jo intet at gjøre, det var Helligdag, han vilde fiske. Inger sagde Intet, men kjørte, Einer listede sig ned til sit Yndlingssted.

Efter Aftale med Inger havde Mosteren stillet en Rok udenfor Husdøren, saa at hun kunde holde Øje baade med Huset og Gaarden, og her syslede Margrethe frem og tilbage. Da hun kom forbi den gamle Kone, standsede hun, og sagde: „Saa flittig, Moster! I skulde spare lidt paa Jeres Kræfter!"

Den Gamle saae paa hende med et besynderligt Udtryk. „Tak, mit Barn, for dit gode Raad," svarede hun, „maaske jeg ogsaa har et tilovers til dig."

Margrethe rødmede. „Et godt Raad er ikke at foragte," sagde hun med paatagen Ligegyldighed; „men jeg ved dog ikke, at jeg trænger."

„Kan ogsaa være, at Du ikke vil trænge," sagde Mosteren; „men vil Du lyde mig, saa tager Du heraf Huset, før Kukkeren er færdig med sin Vise."

„Det var noget hastig," svarede Margrethe

„Det kan aldrig ske for hastig, hvor Søsters Mand har et godt Øje til Kones Søster," sagde den Gamle med skarp Betoning.

„I siger ikke Sandhed," udbrød Margrethe med blussende Kinder og hurtigt Aandedrag.

„Hvorfor vil Du skylde mig for Løgn, da Du dog ved bedre", sagde Mosteren med et gjennemtrængende Blik, og satte igjen sit Rokkehjul i Gang; „se vel til, hvor Du ager hen; paa den Vej er der væltet stoltere Pige end Du."

Med et Skrig slog Margrethe Hænderne sammen over Hovedet og løb sin Vej. Til Præsten vilde hun, hun vilde sige ham Alt, hvad der saa skjændigt paaduttedes hende og Einer, og uden at give sig Tid til videre Eftertanke ilede hun ned ad Vejen. Den gik forbi Ellekrattet ved Søen og da hun ilsomt kom forbi, raabte en forbavset Stemme, „Margrethe!"

Einer stod med Medestangen i Haanden, og betragtede hende.

Hendes første Bevægelse var at fly, den anden at ile hen til ham.

„O Einer!" raabte hun, „Du skulde høre, hvad Uret jeg lider!"

„Uret!" udbrød han, og lod Medestangen falde, „hvad, er Inger kommet hjem?"

Hun rystede paa Hovedet, og brast i Taarer. Forgjæves spurgte Einer, hun mægtede ikke at svare; han klappede hendes Hænder, strøg Haaret fra hendes Pande, og trak hende sagte ned i Græsset.

„Se op, Margrethe!" sagde han ømt, „her er saa

smukt under Elletræerne, Solen stinner paa Vandet, og Fiskene stige i Vejret — se, hvad jeg har fanget."

Han udbredte Fangsten foran hende, hun smilede gjennem Taarer.

„Hvad var det saa, der jog dig herhen?" spurgte Einer frittende, og saae hende i Øjet. Nu havde Margrethe ikke Lyst at sige det, hun loe undvigende, roste den skjulte, ensomme Plets Stilhed og sagde, at her havde hun aldrig været før.

„Her er anderledes godt end hjemme i Huset," tilføjede hun med et Suk, „der er aldrig Ro."

„Derfor skal Du komme herud naar jeg fisker", sagde Einer, „her kunne vi sidde og sladre i Fred; jeg fisker, og Du sætter Orm paa Krogen."

„Det var herligt," svarede Margrethe; men Inger vil ikke synes om det."

„Inger behøver ikke at vide det," sagde Einer, seende til Siden. „Du kan vel finde et Ærinde at gaa. Vi have saa mange sure Dage, Vorherre skylder os ogsaa en god Stund iblandt."

En lille Pavse opstod. „Er det ogsaa Ret?" spurgte Margrethe endelig frygtsomt.

„Hvorfor ikke?" udbrød Einer med et stærkt Blik, Margrethe saae ned, og legede med Snøren.

Begge tavg igjen en liden Stund. Einer rejste sig heftigt.

„Havde jeg ikke ladet mig lokke af den store Gaard," sagde han, „havde jeg ikke ladet mig friste af Inger. Nu maatte jeg før gaa ned i Dammen op over Hovedet." Og han stødte vildt til en stor Sten, saa at den fløj pladskende ud i Vandet. Margrethe foer forskrækket op.

„Hvor Du kyste mig!" udbrød hun, „jeg troede, Du faldt i."

„Ikke saa længe jeg har dig," sagde Einer mildt, og lagde sin Arm om hende, „saa længe Du er i Huset, kan jeg ogsaa holde ud dér. Der var en Tid, Margrethe, da al min Tanke stod til dig, den Gang troede jeg saa vist vi skulde blevet Mand og Kone; men saa kom Inger og tog mig fra dig."

Margrethe rødmede; ja, det var egentlig hende, der

havde Rettighed til ham, fra først af var han hendes, det var ikke hende, der tog ham fra Inger, det var Inger, der havde taget ham fra hende. Hun vendte sit Blik op til ham med et Udtryk, fuldt af Kjærlighed, han trykkede hende fastere op til sig.

„Vi ville holde sammen“, sagde han, „ikke sandt? Her ville vi mødes, naar det bliver os altfor trangt hjemme, giv mig din Haand derpaa.“ Hun rakte ham tavs Haanden. Saa samlede han Fisketøjet sammen, og de begave sig paa Hjemvejen, Einer lystigt fløjtende, Pigen tavs og tankefuld. Da de nærmede sig Gaarden, sagde Einer skjelmsk: „Naa, Margrethe, hvad var det saa, de havde gjort dig, da Du kom ud til mig?“

Dyb, ængstelig Blussen overfoer Pigens Ansigt, en beklemmende Følelse opfyldte hendes Bryst, „advaret og dog syndet,“ hviskede en Stemme til hende; hun smuttede hastigt ned ad Sidevejen, og ind i sit lille Kammer.

Men Ellebuskene gyngede hemmelighedsfuldt deres Grene over det stille Vand, sød Stilhed hvilede under de svale Skygger, og naar Solen smilende kastede sit Blik derind, fandt den ofte Einer og Margrethe i det grønne Skjul, trøstende sig over det uhyggelige Hjem ved Spøg og Skjemt og kjærlig Samtale. Og uhyggeligt var det i Hjemmet, og det tilgavns; Inger havde en dunkel Følelse af, at der usynligt for hende foregik Noget, hun ikke kunde naa eller hemme, og det var en fjendtlig Ild, der brændte i hendes Blikke, naar hun betragtede sin Mand og sin Søster. Hun ligesom lurede paa Lejlighed til at saare og krænke dem, og Ingen saae, at den forgiftede Pil, hun udsendte imod dem, vendte tilbage for at ramme hendes eget Bryst med nagende Smerte.

En Dag, da Einer var gaaet ud at fiske, og Margrethe havde benyttet det Paaskud at ville besøge sin Plejemoder for at fjerne sig, traadte Inger hen til Mosteren, der som sædvanlig sad paa Bænken udenfor Døren, dog i Dag uden at spinde, thi det var en Søndag Eftermiddag. Inger var højtidsklædt; thi hun havde været i Kirke om Formiddagen, og havde ikke agtet det for Umagen værdt at klæde sig om, hendes Sind var altfor bevæget Hun lænede

sig til Muren, slog Armene overkors og saae stift hen paa den nedgaaede Sol.

Mosteren betragtede hende opmærksomt, hun fattede hvad der foregik i den betrængte Sjæl, og tænkte, at det var godt om det fik Luft. „Hvor er Einer?" spurgte hun ligegyldig.

„Hvor skulde han vel være uden i Ellekrattet," svarede Inger, og tilføjede lidt efter med dump Stemme: „Det skulde ikke undre mig, om en anden var der ogsaa."

„Gaa ned, og se ad," sagde Mosteren kort. Ingers Bryst hævede sig af Bevægelse, hun udstrakte Armen med den fastknyttede Haand i Luften, og sagde hæst: „Nej, jeg vil ikke myrde dem." Og Armen sank ned, og det var som om en sort Skygge var gaaet igjennem den dalende Sol. Endelig talte Mosteren igjen.

„Det er ilde som det er," sagde hun.

„Hvis er Skylden?" spurgte Inger.

„Lidt den Enes, lidt den Andens svarede den gamle Kone, og rokkede frem og tilbage.

„Jeg har ingen," sagde Gaardmandskonen stolt, og hævede Hovedet.

„Kone har altid Skyld, naar Mand ikke elsker hende," sagde den Gamle uden at se op i det oprørte Aasyn ved hendes Side. Ingers Stemme var nogle Toner mindre stolt, da hun svarede: „Jeg har altid gjort min Pligt mod ham.

Den gamle rokkede heftigt frem og tilbage. „Jeg ved ikke, hvordan det gaar", sagde hun, „der skal baade noget Mere og noget Mindre til at binde en anden fast. Se til, at Du gjør saadan; men hør nu mit Raad" — lagde hun til, og saae for første Gang fast op paa sin Plejedatter, „Du lød mig ikke tilforn, da Du tog Stodderen til Mand, og da Du tog det kjønne Barn ind til ham, lyd mig nu: send hende ud af Huset, før hun har været der en Dag til."

Inger grundede. „Tror Du, han bryder sig om at blive ene tilbage med mig?" spurgte hun med Bitterhed, og som en Skygge steg det øde, fredløse Husliv op for hende; hun saae sig selv forladt, forraadt med et Dyb af Mørke og Lidelse i sit Bryst foran den flammende Ild,

hvor hun saa jevnlig stod og beredte Maaltidet til de To, hun baade elskede og hadede, og hvor hun saa ofte syntes, at hendes vilde Tanker maatte forvandle Føden til Gift, og med et Udbrud af Jammer vred hun sine Hænder, saa at det knagede i dem, og trykkede dem saa fast mod sit Bryst og sine Lænder.

Da kom Einer og Margrethe sammen henad Vejen i en fortrolig Samtale, de anede ikke, at et mørkt spejdende Øje hvilede paa dem igjennem Tusmørket. De skrede igjennem Gaarden; men udenfor Husdøren traadte Inger dem i Møde.

„I have nok holdt Helligdag sammen," sagde hun med høj, spodsk Stemme; „men nu er den Lyst og Gammen forbi. Det skal Du vide, Einer, her er min Gaard og Grund, og jeg vil tale et Ord med."

Slagne af deres Bevidsthed, stode Einer og Margrethe tavse og i bange Forventning af hvad der vilde komme; Margrethe fik først Mod til at liste sig bort; men Søsterens Haand standsede hende. „Bort," skreg hun, „bort fra mit Hus, sæt ikke mere din Fod over min Dørtærskel, gaa derhen, hvorfra Du kom, dersom Du nogenside vover dig her tilbage, skal jeg lægge dig død foran Døren!"

Gysende foer Margrethe tilbage. „Jeg gaar, jeg gaar," sagde hun frygtsomt. Einer vilde tale; men Ingers gnistrende Blik slog ogsaa ham med Skræk. Hun tog ham ved Armen og drog ham ind i Stuen, hvis Dør faldt i med Buldren. Grædende forlod Margrethe Gaarden, for at ty til sin gamle Plejemoder.

Der laa hun bekymret i den lille Stue, og græd og klagede sig, uden at kunne sove. Det var langt over Midnat, da det sagte tog paa den lille Rude, og hun hørte sit Navn nævne. Hun sprang op i glad Anelse, og se, det var Einer, der stod udenfor.

„Margrethe," sagde han, „jeg har listet mig bort, jeg maatte tale med dig. O, i Aften, da Du var borte, da vidste jeg, at jeg har elsket dig med Liv og Sjæl. Margrethe, hvorledes skulle vi være skilte ad hvorledes skulle vi undvære at mødes i det lille Ellekrat?"

Pigen sukkede dybt

„Inger er en Djævel", vedblev han heftigt, jeg vil

ikke leve i Helvede ved hendes Side. Forbandet være den Dag, da hendes Gods og Gaard forlokkede mig!"

„Jeg skal sige dig Noget, Einer," sagde Margrethe med dæmpet Stemme, „jeg har tænkt i Nat paa, hvor grueligt det vilde være, om vi aldrig skulde ses mere. Og det maa dog ske; thi jeg maa bort herfra, her kan jeg ikke blive, jeg maa søge Tjeneste i Byen, langt herfra, langt fra dig — o!" —

Hun græd bittre Taarer. Einer kyssede dem af hendes Kinder.

„Vil Du som jeg," vedblev hun, da hun havde fattet sig noget, „saa har jeg tænkt paa en Udvej. Dernede i Ellekrattet, der have vi dog været saa lykkelige, jeg ved intet Sted paa Jorden, hvor jeg hellere vil være, og saa har jeg tænkt paa, at vi skulde gaa derned, bede en Bøn sammen, og saa drukne os i Vandet."

En Elsker fra Byen havde maaske slaaet en høj Latter op over dette Forslag, Elskeren fra Landet fandt det slet ikke forunderligt.

„Saa fik vor Nød Ende," sagde han mørkt og trykkede hendes Haand. „Elsker Du mig da saa højt Margrethe, at Du vilde følges med mig?"

„O ja," svarede Pigen ømt.

„Vil Du lægge din Arm her om min Hals, og saa gaa til Bunds," spurgte han videre.

„O ja," var det inderlige Svar.

„Saa lad det ske," sagde Einer, „jeg ved dog ikke noget Bedre for os begge to. I Morgen Aften henimod Solnedgang, saa ville vi mødes ved Dammen —"

„For sidste Gang," svarede Margrethe, og et kjærligt Godnat udveksledes endnu gjennem det lille Vindue. Nu gik Pigen i Seng, og sov roligt ind.

Den næste Eftermiddag lavede Einer sig til at gaa hen at fiske. Intet Ord var vekslet mellem ham og Inger siden Mødet ude i Gaarden; stiltiende og uden at se paa hinanden havde de tilbragt Tiden sammen. Inger havde vel mærket, at Einer var staaet op om Natten, havde listet sig ud, og været længe borte; men med jernfast Villie havde hun tvunget sin Fortvivlelse tilbage i sit Bryst. Men da han lavede sig til atter at gaa bort, maaske for

at møde Margrethe, da greb en hensynsløs Vildhed hendes Sjæl,

„Hvorhen?“ raabte hun og stillede sig i Vejen for ham. Han studsede, og følte et Øjeblik Vægten af det gamle Herredømme; men der var en mørk Trods i hans Sjæl, der gav ham Mod.

„Hvem behøver jeg at gjøre Regnskab?“ spurgte han haardt.

„Mig,“ svarede hun, og nu brød længe hemmet Had, Harme, Bitterhed og Smerte ud i en vild, brusende Strøm. „Har jeg ikke bragt dig Gaard og Ejendom, Du, som kun var en Stodder uden mig, har jeg ikke gjort dig til Mand, har jeg ikke arbejdet for dig, plejet dig og —“ — „elsket dig“, vilde hun tilføjet, men hendes Bevægelse kvalte hendes Stemme, og hun undte ham ikke Synet af Taarer.

„Forbandet være den Dag, da Du gjorde alt det mod mig“, svarede han bittert. „Et godt Ord havde været bedre end al den Herlighed, hvoraf Du brouter. Lad os se, kunde Veddet paa Skorstenen varme mit Hjerte? Var der ikke tomt nok i Stuen endda, fordi Fadet var fuldt? Jeg har baade sultet og frosset i din Gaard, Inger, jeg har nok af det Hele.“

Inger tavg nogle Øjeblikke. „Du var mig utro,“ sagde hun med lavere Stemme.

„Paa sin Vis maaske,“ svarede Einer noget tøvende, men føjede rask til: „Det skal Du ikke regne mig til Last; Vorherre har nu en Gang skabt et Menneske saa, at det behøver et godt Ord, et mildt Øjekast; nu har Du jo jaget hende ud af Gaarden med Spot og Spe, hvad vil Du saa mere? Du saae jo, jeg lod hende gaa.“

„Hvorhen gaar Du?“ spurgte hun med mildere Stemme.

„Derhen hvor Du dog ikke lyster at følge mig,“ svarede han, og løftede igjen paa Fisketøjet. „Se nu, Solen stunder til Ro, farvel, Inger, for den Gang.“

Han vinkede med Haanden, og skred henimod Leddet. Angst greb Ingers Sjæl, han gik, kom han nogensinde tilbage? Men hvad var at gjøre? Skulde hun, den stolte Inger, ydmyge sig til Bøn, til en Bøn, der maaske Intet nyttede, skulde hun bede ham, der var saa dybt i hendes

Gjæld? — To Gange løftede hun Foden fra Jorden, to Gange standsede hun; men da han langsomt aabnede Gaardleddet, og vendte sig ud af det, da foer Mosterens Ord igjennem hende med utydelig, men overbevisende Klang. „Man kan gjøre noget Mere end sin Pligt," susede og brusede det forbi hendes Øren, og hun styrtede af Sted ned til Leddet. Med et heftigt Greb holdt hun Einer tilbage; men Ordet manglede hende hun stirrede vildt paa ham.

„Hvad vil Du, Inger?" spurgte han forundret.

Hans Stemme løste Baandet paa hendes Tunge. „Hør mig," udbrød hun, og slyngede begge sine Hænder om hans Arm, „gaa ikke uden at have tilgivet mig. Jeg har Uret mod dig, jeg har ikke været mod dig som en Hustru bør være mod sin Husbond, jeg har kun tænkt paa min egen Storhed og Herlighed, Dagen var mig ikke lang nok for at rose mig selv; men det er forbi, Einer, forband mig ikke, forband mig ikke!"

Hendes Øjne stode vidtaabne af Sjæleangst, hun lænede Hoved og Knæ mod Ledet som for ikke at segne, og en Stønnen trængte ud af hendes Bryst. Einer stod dybt forbavset og greben. Han lagde sin Haand paa hendes. Hun foer op, og saae spørgende ind i hans Øje.

„Jeg tilgiver dig, hvad Ondt Du har gjort mig," sagde han mildere. „Lad Hver bære Sit, det er det Bedste."

„Men Du gaar ikke," sagde hun halvt befalende, halvt bedende.

Han rystede paa Hovedet. „Jeg maa", sagde han.

„Du maa ikke", sagde hun, og rejste sig helt op, „nej, Einer, Du har lovet at tilhøre mig og ingen Anden, min er Du for Herrens Alter, og jeg giver ikke slip paa dig."

Ja, Inger var skjøn som hun stod der, alvorlig men ikke haard, bydende, men ikke truende, det følte Einer, og hans Stemme blev blød, da han svarede: „Jeg har givet mit Ord, jeg maa afsted, nu kan det ikke være anderledes."

„Saa gaa da," sagde hun med Bitterhed og Smerte; „men mindes vel, at hvor Du saa gaar hen, er Du min, min alene; thi Du er min Husbond, og jeg elsker dig."

Hendes Taarer strømmede. Einer traadte hen til hende, og slyngede sin Arm om hende.

„Jeg maa gaa", sagde han, „og løse mit Ord; men jeg kommer tilbage, græd ikke, Inger."

Og da hun saae op, var han borte; hun stod ene ved Leddet, men dog langt trøsteligere til Mode end i alle de Aar, hun havde været gift.

Margrethe sad ved Elledammen, da Einer kom. Hun saae alvorligt, men mildt op til ham, og rakte ham Haanden. Einer satte sig ved Siden af hende, og saae ud over det stille Vand. Solen kunde ikke længer skinne gjennem Træerne; men Lyset, der faldt ned, var rødligt og farvede hele Fladen.

Margrethe lagde sit Hoved til Einers Skulder. „Der er roligt og godt dernede," sagde hun og pegede ud over Vandet. Einer foer op og saae uroligt paa hende. Hun saae hans Blik, smilede og sagde: „Jeg døer gjerne med dig."

„Kunde man altid gjøre, hvad man vilde", sagde han nølende. „Jeg er bange, det er stor Uret mod Inger."

Pigens Kinder blussede. „Hvad mener Du?" spurgte hun med et hastigt Blik paa ham.

„Det var Uret af os at komme her med det Forsæt, vi kom," sagde han forlegen. „Inger har Ret, jeg er dog hendes Husbond, jeg skylder hende Meget, og ser Du, Margrethe, det er ogsaa Synd mod dig, der er saa ung og kjøn. Hvorfor skulde Du ikke kunne faa en bedre Lykke? Jeg er nu en Gang bunden," tilføjede han med et Smil, der skulde være skjemtende.

Langsomt tog Margrethe sin Arm ned fra hans Skulder, og bøjede sit Hoved ned i sine Hænder. Forgjæves ødslede Einer med opmuntrende Ord, med kjærlig Skjemt, og tilsidst med Overtalelser og Bønner, Pigen var ikke at formaa til at svare ham eller at rejse sig op.

„Saa maa jeg gaa da," sagde han endelig med et uroligt Blik paa den næsten forsvundne Sol, „vi blive vel gode Venner igjen, Margrethe, Alting bliver nok godt, gaa nu hjem, vær en god Pige, saa vil jeg ret holde meget af dig."

Der kom intet Svar. Einer tog sine Fiskeredskaber,

kastede endnu et sidste Blik paa den sammenbøjede Skikkelse, og gik bort.

Da den sidste Raslen af hans Skridt paa Løvet var bortdød, rejste Margrethe Hovedet i Vejret. Hun saae om sig, betragtede endnu en Gang den skjønne Plet i dens Efteraarssmykke, og da slog hun Hænderne sammen over Hovedet med en vild Klage. Men snart vendte hendes Ro tilbage; hun bøjede sig ned, aftrak sine Strømper, og lagde dem ved Siden af sig. Hun rejste sig op, og efter at have kastet et Blik mod Himlen, og holdt en tavs Bøn, samlede hun sine Skjørter i Haanden, og vadede ud i Dammen. Langsomt, men uden at standse, steg hun ned i det stille Dyb, indtil det lukkede sig lydløst over hende, og kun en sagte Boblen forkyndte, at noget Levende var sunket ned deri. Solen dalede, og Mørke og Tavshed hvilede under Elletræerne.

Nu havde Inger sin Mand alene; men der stod en Skygge imellem dem, rigtig lykkelige bleve de aldrig.

Smaating.

Lille Karl overbringer en smuk Buket fra sin Onkel til Frøken Didriksen paa hendes Fødselsdag.

Frøkenen: „Nej, lille Karl, det var dog en yndig Buket, hils din Onkel og sig ham mange Tak for de dejlige Blomster. Sagde han ellers Noget?"

Lille Karl: „Ja, han sagde, at jeg maatte ikke bede om nogen Kage, men rolig vente, til der blev budt mig en."

— En Dreng paa seks Aar gav sin franske Gouvernante en paa Øret med den venstre Haand.

Moderen, der saae paa det, udbrød:

„Fritz, altid med højre Haand! Du kan da aldrig huske Noget."

— Kan den Hest staa for Skud?

— Om den kan! Naada, det skulde jeg mene. Forleden Dag, da jeg kom galopperende ud forbi Fælleden, hvor Artilleriet netop holdt Øvelse, „stod“ den øjeblikkelig, da det første Skud lød.

— Ja men, hvoraf kommer det da, at Du er saa tilsølet. Det sér jo ud, som om Du er falden af Hesten?

— Ja, sér Du; Hesten blev ganske vist staaende, men jeg galopperede videre ud over Hesten. Det var bare en lille Misforstaaelse mellem Hesten og mig. — Men „staa“ for Skud, det kan Bæstet.

— Hvorledes kan det være, spurgte man en Forfatter, at der var saa tomt i Theatret i Gaar og i Forgaars ved Opførelsen af Deres nye Lystspil?

— I Forgaars var Regnen Skyld deri, og i Aftes det gode Vejr.

Faster.

En Fortælling fra Jylland.

Jeg rejste hjemme fra, tog med Jernbanen et Stykke, gik derefter til Fods et andet Stykke Vej; men inden jeg havde naaet min Bestemmelse, kom jeg forbi en lille kullet Kirke, hvor nogle Folk stode i en Klynge paa Kirkegaarden. Jeg saa snart, at der fandt en Ligbegængelse Sted, og skjøndt jeg ellers ikke er nogen særdeles Ven af Ligprædikener, fik jeg dog denne Gang Lyst til at høre en, gik derfor ind paa Kirkegaarden og stillede mig i nogen Afstand fra Klyngen.

Præsten havde allerede begyndt sin Tale. Hvad han sagde, kan jeg ikke huske i sin Helhed; men et Par Sætninger vakte min Opmærksomhed, og dem skal jeg her gjentage: „Det var et godt dansk Kvindehjerte," sagde han; „men Guskelov! Hun var dog ikke den eneste Mand i Danmark!"

Denne Sammenstilling syntes mig underlig og gav mig Adstilligt at tænke paa. Et saadant Skudsmaal kunde man give Bisp Absalons Moder og Mogens Gjøes Datter og forskjellige andre ædelbaarne Damer; men her — Ligfølget var fattigt og simpelt, selve Egnen var fattig og syntes ikke bestemt til at fostre nogen ualmindelig Storhed. Ja, det kan man nu sige, kommer ikke den Sag ved; og dog har Egnen Noget dermed at gjøre: i den fattigste Hytte, i den daarligste Egn kan der mangen Gang findes en Sjælsadel, om vis Lige man forgjæves leder i mange rige Huse; men den virker ydmygt og skjult, som den har smaa Kaar at virke med, og man kan da ikke vente, at alle i Almindelighed skulle se den. Skeer det, maa der være noget Ejendommeligt ved den.

At gaa hen til Præsten og forlange Regnskab for, hvad han har sagt ved en Grav, at forlange, at han skal afhjemle den Ros, han muligen har tildelt den Afdøde, — det anses i Almindelighed for at være meget upassende. Men

det Ord, jeg havde grebet af Ligtalen, var saa ejndommeligt, at der dog nok kunde ønskes en Forklaring af det. Imidlertid behøvede jeg da endelig ikke at henvende mig til Præsten! Degnen var der jo, -- han stod og sang og saae just ud som en streng Kritiker. Snart endtes nu ogsaa Sangen, og man gav sig til at skuffe Jord i Graven. Jeg gik imens og saae mig om paa Kirkegaarden, men jeg holdt hele Tiden Øje med Degnen, og da han var ved at begive sig bort, rendte jeg ham paa Ærmet.

Efter at jeg pligtskyldigst havde gjort ham Rede for, hvorfra jeg var, hvorhen jeg agtede mig, og hvad jeg drog efter, gik jeg ligefrem til Værks og sagde, at jeg ønskede en Forklaring over hint Udsagn i Ligtalen. Efter nogle Omsvøb, fortalte han mig da Følgende, der, som han sagde, ikke var Noget at gjøre Væsen af, men som dog nok tilnærmelsesvis kunde forsvare Udsagnet:

Der ligger en Skov her østenfor Byen og den vender Bredsiden herned, det vil sige: den Bakke, paa hvis flade, vestlige Skraaning Skoven gaar over til Krat og derefter til en med Gyvel, Kristtorn og Enebær isprængt Lynghede, strækker sig her ned ad og taber sig først, hvor Byens Agermark begynder. Det er ellers smukt at se derop om Sommeren, naar Løvskoven lige fra det yderste og laveste Purl til den frodige Højskov hinsides Bakkeryggen, staar i sin Festdragt. Det er ogsaa værd at lægge Mærke til, at kun den Omstændighed, at Bakkens Hældning er under hin Vinkel, hvor Vestenvinden formaar at beklippe Trævæksten, er Aarsag i, at her overhovedet kan vokse Træer. Derhos er det saare opmuntrende at se, hvorledes ved Vintertid Sneen kun lader enkelte Lyngtotter skinne frem, medens Kristtornens smukke Grønne og Enebærtræernes stolte Smaataarne rage frem i al deres Farvepragt, som vare de for stikne til at give efter i mindste Maade for Vinterens skarpe Aande. Da jeg blev Degn her — og det er ikke mange Aar siden -- lagde jeg Mærke til Egnen deroppe, som syntes mig skjønnest blandt alle Byens Omgivelser. Jeg kunde da heller ikke undgaa at lægge Mærke til, at midt oppe paa Bakkens Hældning er der ligesom en ubetydelig lille Lysning i Kratskoven, hvorfra man hver Dag saae en Røgstøtte opstige. Ja ved Vintertid, naar Træerne

vare afklædte deres Løvdragt, saae man endogsaa en Skorsten rage frem, og man skimtede en mørk Linie, der betegnede Mønningen af et Hus.

„Hvem boer der?“ spurgte jeg min Nabo.

„Der boer Faster!“ svarede han.

„Ja saa! Det er Mandens Faster,“ tænkte jeg, „og hun boer der saa fjernt i det fattige Hus og synes ikke at staa i nogen Berøring med den hæderlige og velstaaende Familie. Der maa være noget Skjævt deri, og jeg vil ikke udspørge Manden videre.“

Nogle Dage efter kom en gammel Kone ind til mig med et Strikketøj i Haanden og en Kurv paa Armen og spurgte, om jeg ikke vilde kjøbe Hønseæg. Hun maatte være fremmed i Byen, thi det var vitterligt nok, at jeg var ugift og fik min Kost hos en Familie. Jeg sagde, jeg havde ingen Brug for hendes Æg; saa spurgte hun mig, om jeg ikke trængte til et Par Strømper.

„Nej, Tak! for Øjeblikket ikke,“ svarede jeg.

„Skulde han komme til at trænge til et Par eller til at faa bundet Fødder i de gamle eller til Saadant, saa kunde han gjerne unde mig en Skilling! Jeg gjør det godt og billigt.“ Dermed gik hun uden at oppebie mit Svar, hvilket jeg rigtignok ogsaa nølede med at give, da jeg faldt i Tanker ved at betragte hende. En Ven havde nemlig sagt mig, at man mangt et Sted paa Landet kunde træffe ægte Afkom af Oldtidens Adelbønder, mangen Gang i fattige Kaar, men dog med et Højsind, en Fasthed i Tankegangen og en Vedhængen ved Slægtminder, der maatte forbavse. Jo længer jeg saae paa den gamle Kone med den fattige Klædedragt, det veldannede, men af Aar og Sorger furede Ansigt, den ranke Holdning og det frimodige Væsen, desto-mere kom jeg i Hu en Skikkelse, som min Ven havde skildret mig, og jeg tænkte: Muligen vilde ogsaa denne Kvinde i andre Forhold være bleven en Heltinde, ja, maaske er hun det allerede nu i *sine* Kaar. Imidlertid var hun borte. Men nogle Dage efter saae jeg hende atter komme igjennem Byen med den evindelige Kurv paa Armen og det altid lige flinkt og flittigt bevægede Strikketøj.

„Hvem er den Kone?“ spurgte jeg en gammel Mand, som just stod i Nærheden af mig og puslede ved sit Havegjærde.

„Det er Faster!" svarede han.

„Min Faster er hun da ikke," lo jeg, „og Deres er hun vel heller ikke. De er jo omtrent ligesaa gammel, som hun."

„Jeg er tre Snese og fire," sagde han, „og hun er saa vel sine ti Aar ældre, saa hun kunde for den Sags Skyld gjerne være min kjødelige Faster. Det er hun endda ikke, men alle Folk kalde hende Faster. Jeg vèd saamænd ikke, hvordan hun har faaet Navnet."

Det fik jeg heller aldrig at vide. Men en saadan venlig Benævnelse har jeg ofte tidligere hørt blive givet til Mennesker, for hvem Alle til en vis Grad havde Noget tilovers. Det er altid et godt Skudsmaal. Og da jeg nu lagde nøjere Mærke til hende, om hvem der her tales, kunde heller ikke jeg lade være at synes godt om denne ranke, stille Gamle med den fattige, skjøndt altid ordentlige Klædedragt. Da hun om Efteraaret var til Herrens Bord, saae jeg hende første Gang i Kisteklæderne, og der var noget Rørende i den luvslidte, sorte, uldne Kjole, hvis Snit var et halvt Aarhundrede tilbage i Tiden, og i det sorte Fløjels Pandestykke, den Gyldenstykkes Hue, der Altsammen var dyrebare Minder fra hendes lykkelige Ungdomsdage. Jeg er meget naragtig somme Tider, og jeg var nærved at græde, da jeg tænkte paa, hvor glad og frisk og ungdommelig hun havde været, da hun første Gang i denne Dragt gik til Kirken, maaske ved sin Elskedes Side. Hvorledes Tiden og Sorgerne siden vare dragne hen over hende, medens hun dog stedse holdt sin Ungdoms Højtidsdragt i Ære, hvorledes hun opsled sig selv, men ikke den, der, medens den ældedes med hende, var hende et tavst Vidne i Sorgen og i Glæden om alle hendes Livs Mærkedage, — dette og Lignende stod jeg og tænkte paa, mens vi ventede paa Præsten. Den Gang kjendte jeg slet ikke Noget til den Gamles Historie. Jeg lovede imidlertid mig selv at skaffe mig Mere at vide om hende; men det varede en Tid, før jeg holdt, hvad jeg havde lovet.

Thi der var jo saa mange andre Forhold, jeg maatte sætte mig ind i, fordi de kunde have Betydning for min Gjerning. Ethvert Barns Familieforhold ønskede jeg at kjende, saasom det kunde have sin Nytte for Undervisnin-

gen. Faster stod ikke i nærmere Forbindelse med noget Skolebarn; hende tabte jeg derfor af Syne og fik kun det at vide, at hun boede ene deroppe i Krattet og ernærede sig af sine Hænders Gjerning og af sin talrige Hønseflok. Saa varede det heller ikke længe, førend jeg og alle Andre fik Andet at tænke paa; thi det var i Efteraaret 1863, og som et Lyn fra klar Himmel lød det Budskab, at Kong Frederik den Syvende var død. Samtidig kom Frygten for de efterfølgende Begivenheder, og man lyttede ængstelig til de Budskab og Rygterne, der kom og gik. Aviser — ja dem holdtes der ikke mange af i Sognet, og Mangen, som holdt dem, var ikke fornøjet med selv at læse dem, men vilde høre dem forelæse af en kyndig Mand, som kunde knytte Forklaringer og yderligere Oplysninger til det Læste. Tilsidst enedes man om at samles to Aftener her i Skolen, og jeg blev anmodet om at være Forelæser.

Det var udelukkende Mænd, der kom sammen, dog med en eneste Undtagelse, og denne Undtagelse var: Faster. I den fjerneste Krog af Skolestuen satte hun sig; derfra lyttede hun med spændt Opmærksomhed — det kunde man se paa hendes Ansigt — til hvad der sagdes og oplæstes, til hvert Spørgsmaal, der blev gjort, til hver Forklaring, der afgaves.

Henad Vinteren vilde man skillinge sammen og sende de fra Sognet udsendte Krigsmænd en Pengehjælp. En Aften blev bestemt paa hviken Indsamlingen skulde ske. Den Aften havde da ingen ventet Faster; men jo! hun kom rigtignok og havde sin Kurv paa Armen.

Præsten holdt en lignende Samling i Hovedsognet og havde overdraget mig at forestaa Indsamlingen i Annexsognet, hvor jeg var Degn. Jeg sad altsaa med en Liste foran mig og optegnede Givernes Navne og Bidrag. For Nemheds Skyld begyndte jeg fra et Hjørne i Stuen til et andet og spurgte Enhver: „Hvad vil De give?" Svaret lød: „en Daler" eller „fire Skilling" eller derimellem; jeg modtog med et lige venligt Ansigt Alt; thi jeg vidste jo, at der gaves af et godt Hjerte, og at kun Evnen var forskjellig. Indbyrdes pruttede rigtignok enkelte af Giverne, og mere end en Gang maatte jeg skrive en Gave om igjen, fordi Vedkommende ved sine Sognemænds

Forestillinger var bleven bevæget til at fordoble eller til i alt Fald at forhøje den. Endelig naaede jeg den Krog, hvor Faster sad. Jeg vidste ikke ret, om jeg skulde gaa hende forbi; hendes Øjne mødte mine, undseligt, syntes mig, men vedholdende; havde hun slaaet dem ned, vilde jeg have nævnt hendes Sidemands Navn; men det gjorde hun ikke. Jeg spurgte da langsomt: „Og Faster! Kan Faster give Noget?“

„Jeg har ingen Penge!“ svarede hun rask, idet hun løftede Kurven; „men her har jeg fire Snese Æg, de ere Penge værd paa denne Tid af Aaret, og vil Nogen kjøbe dem, vil jeg give hvad de koste.“

Der blev saa stille, at man kunde høre en Høvlspaans Raslen i den fjerneste Krog af Stuen. Endelig rejste Sognefogden sig: „Tag dine Æg med tilbage, Faster, og brug dem selv!“ sagde han. „Vi ville yde vore Brødre og Sønner nogen Opmuntring og Hjælp under Krigens haarde Anstrengelser; men endnu ere vi, Gudskelov, velhavende nok til at kunne gjøre dette uden at tage Maden ud af den Fattiges Mund herhjemme.“

„Men I gjøre ikke Ret i at forsmaa Enkens Skjærv,“ svarede den Gamle,

„Saamænd! Det ville vi heller ikke gjøre,“ indrømmede Manden. „Det var kun et Raad, jeg gav dig. Du kan følge det om Du vil. Du kunde jo ogsaa godt være bekjendt at yde en mindre Gave. Du kunde jo saaledes strikke et Par Strømper.“

„Det kan jeg alligevel! Er der Ingen, der vil kjøbe Æggene? Hvad skal jeg have for dem?“

„En Daler,“ svarede jeg.

„To!“ sagde Sognefogden.

„Jeg giver en Daler for den ene Snes raabte Møllleforpagteren.

Med faa Ord: Enken fik sine Æg betalt med fire Rigsdaler; dem gav hun Allesammen, og hun kom saaledes til at staa paa Listen som en af dem, der havde givet mest.

„Hm!“ sagde Præsten, da vi med hinanden gjennemgik Listerne fra begge Sogne. „Er det ikke en Skrivefejl, at Faster staar anført med fire Rigsdaler?“

Jeg svarede Nej, og fortalte Sammenhængen.

„Der er helt mærkeligt," sagde han, „at hun, der er saa fattig, kan have saa meget tilovers for sit Fædreland, som dog har været hende saa dyrt."

„Har det været hende dyrere end Andre?" spurgte jeg.

„Døm selv!" lød Svaret. „Hendes Mand faldt i 1813 paa en Kanonbaad i et Sammenstød med Englænderne; hendes eneste Søn blev ved en Fejltagelse indkaldt i forrige Krig, uagtet han efter de den Gang fulgte Regler allerede var for gammel til at indkaldes. Han havde Kone og Børn og sin gamle Moder, saa det var en tung Sorg, at han maatte bort. Der blev da ogsaa ansøgt om, at han maatte blive frigivet, og Ansøgningen — ja, samme Dag, som her kom Budskub om, at den var bevilliget, kom der Efterretning om, at han var faldet ved Oversø.

Kort efter fulgte den Gamle sin Sønnekone til Graven, og nu havde hun ingen andre Slægtninge en to Sønnesønner, et Par raske Knegte, der kunde forsørge sig selv, og som vare til stor Opmuntring for deres Bedstemoder, da de holdt af at have et Tilholdssted hos hende, og da de fyldte hendes lille Stue med Støj og Munterhed

mangen en Time, naar de af deres Husbond fik Lov til at besøge hende. „Nu,“ sagde han langsomt, idet han sugede paa Pibespidsen og lod, som om Røgen kom ham i Halsen, for at han, uden at blive mistænkt for at græde, kunde tørre en Taare bort af Øjnene, „nu ere de Begge henne i Krigen. Vorherre holde sin Haand over dem og os Alle!“

„Faar den Gamle slet ingen Hjælp af Sognet?“ spurgte jeg.

„Hun har aldrig forlangt nogen,“ lød Svaret; „men dette her, at hun giver sine bedste Fødevarer bort midt i den haarde Vinter og altsaa vel selv maa leve ved tørt Brød, og maaske lidt nok af det — det kan ikke gaa an! Vi maa tænke paa at skaffe hende nogen Understøttelse, ikke af Fattigkassen, men af „de Fattiges Kasse,“ — De ved nok.“

Mere blev der ikke den Gang talt om Sagen; men siden blev det i et Bestyrelsesmøde vedtaget, at Faster skulde have fem Rigsdaler af „de Fattiges Kasse“. Hun blev helt forundret, da man bragte hende denne Pengesum, hvis Lige hun ikke havde været Ejer af i mange Aar. Først vilde hun slet ikke have den, og dernæst var hun bange for at modtage Summen, da det efter hendes Mening vilde være en alt for stor Fristelse for slette Mennesker, dersom det rygtedes, at hun havde en saadan Rigdom i Besiddelse. Overbringeren tilbød da at ville gjemme Pengene for hende og give hende dem efterhaanden, som hun havde Brug for dem. Det syntes hun godt om, og lod sig for det Første udbetale fire og tyve Skilling, medens Manden gjemte de andre. Dog paa en Gang fik hun atter Betænkeligheder og vilde nøde ham de faa Skillinger tilbage; thi det var rundet hende i Tanker, at naar hun modtog Hjælp af Sognet, vilde dette efter hendes Død tilegne sig hendes Ejendele, og saa kunde ikke, som hun havde bestemt, Sønnesønnerne faa, den Ene hendes Seng, den Anden hendes gamle Egetræes Kiste, samt Begge gaa i lige Deling for Hønsenes Vedkommende. Da det forklaredes hende, at det ikke var Fattighjælp i almindelig Betydning, men blot en frivillig Gave, som i intet som helst Tilfælde kunde forlanges tilbagebetalt, hengav hun sig endelig aldeles til Glæden over den uventede Rigdom.

Imidlertid gik Uge efter Uge, og hvordan end Vejret var, udeblev Faster aldrig fra Sammenkomsterne i Skolen. Medens de sørgelige Budskab løde fra Krigsskuepladsen, kunde man nu og da se en Taare rulle ned ad hendes gamle Kinder. Stille kom og gik hun; men det var synligt, at hun led, skjøndt man jo ikke kunde sige, om det var alene, fordi hendes unge Sønnesønner vare i Fare, eller det tillige var Fædrelandets Nød, der gik hende til Hjerte. Jeg for min Part troede nu det Sidste, og mine Øjne fulgte hver Gang med Deltagelse den gamle Kone til Døren. Andetsteds ventede Kone og Børn hjemme efter det Sorgensbudskab, eller det Glimt af Trøst, Mændene maatte bringe fra vore Forsamlinger. Faster havde Ingen til at bringe sig noget Budskab, hun maatte selv hente det. Der syntes at være nogt Helligt i disse hendes Aftenvandringer, og det følte Alle. Ingen utidig Spøg over hendes Tilstedeværelse mellem Mændene lod sig høre.

Saa oprandt der en mørk Vinterdag, en Dag, som jeg aldrig kan glemme, thi den tyktes mig den bittreste, jeg havde oplevet. Ogsaa i det Ydre var Dagen ubehagelig; thi Regnen styrtede ned i Strømme fra Morgen til Aften. Det var, som om Himlen græd over Danmarks Ulykke og ikke vilde lade sig husvale. Paa denne Dag bevægede sig gjennem Sognet et Tog, sørgeligt som den grædende Dag. Kun faa af dem, der fra Døre og Vinduer vare Vidne til Toget, kunde holde Taarene tilbage: det var Tilbagetoget til Mors, hin Krigsbegivenhed, som først Fremtiden vil kunne bedømme retfærdigt, da Tanken om hvad der var sket, og hvad der vilde komme, avlede altfor megen Sorg og Bitterhed til at en retvis Dom i Øjeblikket var mulig. Med Togets Fortrav ankom Faster til Byen. Dyngvaad færdedes hun fra Vogn til Vogn med Brød og Brændevin for at vederkvæge de forkomne Krigsfolk. Hendes lille medbragte Forraad var snart udtømt; men saa bragte Byfolkene hende Forstærkning; thi ogsaa Mændene i Byen havde forsøgt at bringe Folkene Mad og Drikke, men de vare blevne tilbageviste af Høvedsmændene, der i deres misfornøjede Stemning vare ærgerlige over enhver lille Standsning. For den gamle graahaarede Kvinde, der saa ufortrøden vandrede omkring paa den opblødte og opkjørte Vej,

og som i sin velmenende Hensigt hverken ændsede Uvejr eller Udføre — for hende havde imidlertid Ingen et haardt Ord, og heller ikke vilde hun vel have brudt sig noget om et saadant. Den Aften var der atter Forsamling i Skolen, og uagtet hun maatte være meget forkommen af Dagens Færd, indfandt hun sig og var opmærksom som altid. Dog hendes Nærværelse under disse Sammenkomster fik snart en brat Ende.

Ved disse Lejligheder oplæstes nemlig Navnene paa Faldne og Saarede, efter som Bladene bragte dem, og under denne Oplæsning var Opmærksomheden, om muligt, endnu mere aandeløs og spændt end ellers. Det var især efter Dybbøls Fald, at man lyttede med en saa ængstelig Forventning til de lange, sørgelige Navnerækker; men endnu var ingen af vore Sognefolk nævnt. Da lød det en Gang: „Jørgen Balle — død; Niels Balle — saaret og fangen". Alles Øjne vendte sig mod Faster: det var hendes Sønnesønner! men hun sad rank i sin Krog som sædvanlig, skjøndt hun var blegere, end hun plejede at være, og de tæt sammenknebne Læber bævede. Pludselig brast dog Taarerne frem og randt strømmevis ned ad hendes furede Kinder, og hun gjorde intet Forsøg paa at dølge dem; thi hvad brød hun sig om, at Nogen saae hendes Graad! Derpaa rejste hun sig, næsten mere rank end ellers. Noget stivt gik hun ud af Døren; et Par Mænd fulgte efter for at være hende nær, om Sorgen skulde overvælde hende; men hun gik til sit Hjem, lidt langsomt, men ellers som sædvanlig. Fra den Tid kom hun ikke mere; men om det var, fordi hun havde faaet Efterretning om det, der alene laa hende paa Hjerte, eller fordi hun ikke stolede paa sin Styrke, naar nye Efterretninger oprev det friske Saar — se, det skal jeg lade være usagt, skjøndt jeg tror det Sidste. I hendes daglige Færd foregik der ikke nogen synlig Forandring.

Saa oprandt Sommeren over Jylland med al sin Sorg. Gud velsignede den herlige Landsdel som sædvanlig med Solskin og Storme, med Regn og rigelig Grøde. Men de fremmede Soldater opholdt sig i Landet, og Sorgen over Dybbøls Fald trykkede hele Folket.

I denne Tid kom Faster en Søndag ind i Annex-

gaarden, medens Præsten efter endt Gudstjeneste var der til Stede. Hun spurgte, om der endnu fandtes Penge i Behold i „De Fattiges Kasse." — Nej, der var ikke, fik hun til Svar; men alligevel, hvis Faster led Mangel — hun var jo saa gammel og havde ernæret sig selv, mens hun kunde — saa skulde der nok blive Raad til Hjælp.

Nej, hun led ingen Mangel, sagde hun, og de fem Rigsdaler, hun om Vinteren havde modtaget, vare urørte — i det Mindste havde hun den fulde Sum nu, skjøndt hun i Begyndelsen havde brugt nogle faa Mark deraf. Men hun havde set, hvor tungt det var for mange fattige Folk, der havde store Børneflokke, til hvilke de havde ondt ved at skaffe Brødet i denne mørke og trange Tid: derfor forlangte hun, at Præsten skulde tage hin Gave tilbage.

„Lad den Sag fare," sagde han, „Pengene ere dig givne af et godt Hjerte og blive dig vist ikke misundte af en eneste Sjæl; men Du lever nok overmaade knapt hjemme hos dig. Sig mig en Gang, hvad har Du i Huset af Fødevarer?"

„Det gider jeg ikke staa og fortælle," svarede hun. „Et gammelt Menneske, som jeg, nøjes med det, En har. Men en Gang var jeg ung og sad med et lille Barn, mens min Mand var i Krigen, det var strengt; thi et saadant lille Lam vil man gjerne gjøre tilgode, og derfor vilde jeg, Præsten skulde tage Pengene og give dem til Fattigfolk, der have Børn. Jeg vil ikke have en Skilling af dem, saa er der snakket nok om den Ting." Præsten smilte, tog Pengene, og den Gamle gik sin Gang.

Det var det Sidste, jeg i lang Tid hørte fra Faster; thi siden hun fik den sørgelige Efterretning om Sønnesønnerne, holdt hun sig mere hjemme, og hendes Kraft og Livlighed syntes at aftage. Ogsaa drog jo de tunge Folkesorger Tanken bort fra den Enkelte. Det led hen paa Efteraaret, Freden var sluttet, og nu sagdes der, at Kongen vilde gjæste Jylland. Jeg fulgte med de Skarer, der her fra Egnen strømmede til Staden for at se ham.

Paa Pladsen foran Banegaarden opdagede jeg Faster. Jeg trængte mig igjennem Folkestimmelen hen til hende og spurgte: „Vil De tale med Kongen?"

„Hvordan skulde et gammelt fattigt Menneske, som jeg,

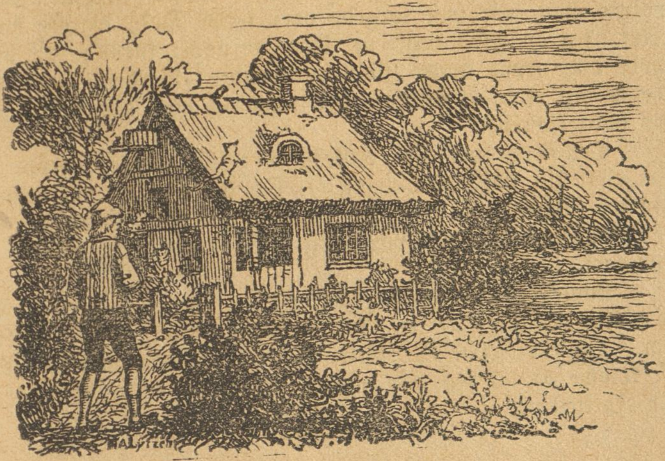
kunne komme til at tale med Kongen?" svarede hun, som det syntes mig, temmelig modfaldent.

„Det vil nok kunne lade sig gjøre", mente jeg. Det faldt mig nemlig ind, at hendes Sønnesøn havde ligget paa en Sygestue, siden han var kommet hjem af Fangenskabet, og at der maaske kunde være opstaaet hos den Gamle et Ønske om at komme hen og se til ham. At fremdeles Opfyldelsen af dette Ønske ved et Kongord kunde lettes en hel Del, og at Omkostningerne ved den nøjsomme Enkes Rejse uden stor Vanskelighed vilde kunne bestrides, gik som en Flyvetanke gjennem mit Hoved. „Det vil nok kunne lade sig gjøre," sagde jeg altsaa. „Rigtignok opholder Kongen sig kun faa Timer her; men har Faster noget at bede om — jeg kjender flere indflydelsesrige Mænd her i Byen, og det vil være mig en Glæde at bidrage til, at De kan faa Kongen i Tale!"

„Nej, Tak!" svarede hun. „Jeg har ikke Noget at bede Kongen om; jeg vilde kun se ham, og det er sket. Han ser god ud. Efter Guds Hjælp kan det endnu blive godt at leve her i Landet." Med disse Ord vendte hun sig og gik op i Byen, formodentlig for endnu en Gang at se et Glimt af sin Konge.

Nogen Tid efter kom hendes Sønnesøn hjem. Nu var han helbredet, hed det sig; men Sandheden var, at han kunde ikke helbredes; han var jo ikke alene en Krøbling, men derhos syg, eftersom de indvendige Dele vare beskadigede. Han søgte til Bedstemoderen, og hun tog imod ham med Glæde og ofrede sig ganske til at pleje ham. Selvfølgelig fik han en Aarspenge, som han med sine tarvelige Vaner nok kunde leve af, og da han havde arvet Bedstemoderens fromme og nøjsomme Sind, var han trods sin Hjælpeløshed og sine Smerter ret lykkelig. Hun var det ogsaa. Atter og atter maatte han fortælle hende om den kummerfulde Vandring fra Dannevirke, om de anstrengende og farefulde Uger ved Dybbøl, der endte med den dødsvangre, for ham og Broderen saa afgjørende Slagdag, om hvad han derefter havde lidt i Lazarettet, og om hvor megen Godhed man ogsaa dèr havde vist ham. Til andre Tider talte han om de muntre Spilopper, han og Kammeraterne havde øvet for at bringe en Smule Afveksling ind

i det kjedsommelige Feltliv, og Faster hørte paa hans Fortællinger med en Deltagelse, saa Graad og Latter mangen Gang gik ud i Et, og saa han over hendes Deltagelse glemte for sit eget, om en end ikke for Fædrelandets Vedkommende baade Nutidens Lidelser og Fremtidens mørke Udsigter.

Jeg kom nu ofte der i Huset, og det Samme gjorde flere af Sognemændene; thi den stakkels Invalid kunde jo nok trænge til den Adspredelse, en Samtale med Fremmede kunde yde ham. Desuden maatte man naturligvis holde Øje med, at han ikke led Mangel paa Noget. Men efterhaanden blev det daarligere med ham, og tilsidst blev han helt sengeliggende. I samme Grad som han afkræftedes, syntes Faster at blive stærkere og raskere. Hun plejede ham Dag og Nat og vilde ikke have nogen Hjælp dertil. Hun modsagde ham aldrig, men omgikkes ham som en Moder sit syge Barn, indtil han drog sit sidste Suk ved hendes Hjerte.

Saa var hendes Spændkraft brudt, og hun tog synligt af i Aands- og Legemskræfter. Den gamle sorte Kjole bar hun sidste Gang som Højtidsdragt, den Gang Niels blev begravet; siden tog hun den paa hver Dag som af

Omsorg for, at den ikke skulde overleve hende. Hun blev ligegyldig ved sit Husvæsen, og ved Alt, levede kun i Minderne, omtalte sin Mand og sin Søn, som om de først i Gaar havde forladt hende, og var forresten som et fromt, venligt Barn, der ikke kjender anden Sorg og Lidelse end Øjeblikkets. Kun naar man talte om hendes sidste Barnebarn, vendte hendes tidligere bestemte Væsen tilbage. Men spurgte man, om hun sørgede over hans Død, svarede hun: „Nej, jeg er glad ved, at han er gaaet forud; thi han havde dog neppe noget Godt at vente i Verden; men nu længes jeg efter at samles med ham og med alle dem, jeg har havt kjærest."

Det skete, som hun ønskede det: hun levede neppe et Aar efter sin sidste Sønnesøn. Og det var da om hende, Præsten sagde: „Det var et godt dansk Kvindehjerte; men Gudskelov! Hun var dog ikke den eneste Mand i Danmark!"

Saaledes fortalte Degnen, og det syntes mig et ganske kjønt lille Billede af en fordringsløs Bondekones Alderdom. Hvis Læseren ikke skulde synes ligesaa, maa det ganske vist komme af, at jeg har været uheldig i at gjengive den lille Fortælling.

— Hør min gode Hr. Bybud! Kan De ikke vise mig den lige Vej hjem, for den jeg gaar, slaar saa pokkers mange Bugter.

Peder Tordenskjold.

Rul henover Fjæld og Bælt,
Kæmpesang om Nordens Helt,
Sjung med et Aarhundreds Røst
Heltens Navn fra Kyst til Kyst!
Tordenskjold! Dit Kæmpery
Lysner stolt som Lyn i Sky —
Navn, som trodser Mulm og Grav!
Rul som Torden over Hav.

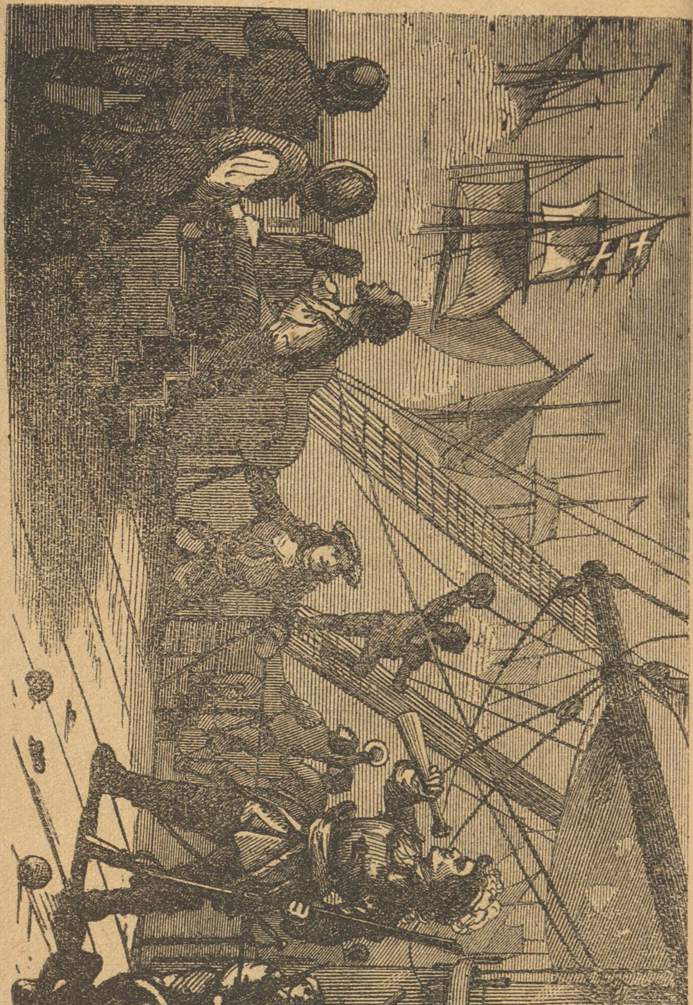
Danmark! glem ej stolte Syn!
Over Hav foer Lyn paa Lyn —
Tordnen lød om Dannebrog —
Det var Tordenskjold, der slog.
Ton fra Marstrands gamle Vold,
Snilde Sagn om Tordenskjold!
Kæmpen sprang som Fisker ind —
Stod som Helt paa Borgens Tind.

Ton fra Dynekilens Havn,
Store sejersstolte Navn!
Her med Ild og Blod han skrev,
Klippeland dit Frihedsbrev —
Norge! stolt Du vidne kan:
Han har frelst sit Fædreland!
Tolvte Karl! Du saae med Gru,
Tordenskjold var stor som Du.

Norge! pris din Kæmpe bold,
Danmark! pris din Tordenskjold!
Sverrigs stolte Kæmpedrot!
Favn ham høit i Himmelslot!
Ven med Fjende bandt hans Krands:
Trende Riger saae hans Glans —
Navn, som trodser Mulm og Grav!
Rul som Torden over Hav.

B. S. Ingemann.

(Omstaaende Billede fremstiller Tordenskjold i Dynekilen.)

10 Øre.

En Fortælling fra Kjøbenhavn.

„Vær nu sød, Charles, og lov mig at gaa med til Frøknerne Hansen i Morgen Aften."

Og alt medens hun talte, fulgte min lille Søster Anna mig igjennem Korridoren, som fører ud til Gaden; den ene Haand havde hun stukket ind under min Arm, og med den anden søgte hun at klappe min Kind, idet hun hævede sig helt op paa Taaspidserne.

„Lad mig nu være fri, Anna!" raabte jeg. „Du ved jo, at jeg ikke kan udholde Frøknerne Hansen. Desuden dandser jeg ikke. Jeg er jo kun en gammel, gnaven, ubehagelig Fyr."

„En gammel Fyr paa otte og tyve Aar!" raabte hun leende. „Jeg tror, Du vil. Jeg vil indrømme, at Frøknerne ikke altid ere saa elskværdige, men for Øjeblikket have de en Kusine i Huset, som er noget af det mest Henrivende man kan se for sine Øjne."

„Saa . . aa! . . . Og hvem er det Vidunder, og hvor kommer hun fra?

„Vidunderet hedder Laura Petersen og kommer lige direkte fra Jylland.

„De skjønne Kvinders Land," sagde jeg leende.

Vi vare ved Døren; vigtige Forretninger kaldte mig af Sted, og jeg maatte for enhver Pris rive mig ud af de to smaa Hænder, som holdt mig fast. Jeg lovede derfor mellem to Kys, den næste Dag at ledsage min lille Søster til Soireen hos hendes Frøkener, to gamle Piger, som jeg afskyede af ganske Hjerte.

Imidlertid maa jeg maaske tillade mig med et Par oplysende Bemærkninger at præsentere min Familie og mig selv for den ærede Læser. Da min Fader, Justitsraad

Morin, døde, var jeg ti Aar, og Anna var ikke en Gang kommen til Verden. Han efterlod sin Kone og sine Børn en ret anselig Formue. To Maaneder efter hans Død blev Anna født. Hvor ung jeg end var, forstod jeg dog, at jeg paa en Maade blev Familiens Chef, og at jeg maatte være en Fader mere end en Broder for Anna. Da jeg var færdig med Skolen, gav jeg mig til at studere Jura, thi min Fader havde altid ytret Ønske om at se mig som Advokat. Og nu var det allerede fire Aar siden, jeg havde begyndt at praktisere. Vor Formue bestyrede jeg selvstændigt. Min Moder og min Søster havde en ubegrænset Tillid til mig og kappedes om at omgive mig med de Tusinde Smaabeviser paa Kjærlighed og Opmærksomhed, som gjorde mig mit Hjem mere og mere dyrebart og fik mig til at tilbede de to mageløse Væsener, som for mig var hele Verden. I mit otteogtyvende Aar havde endnu ingen Kjærlighed forstyrret mit Hjertes Ro; jeg betragtede mig selv som en gammel Pebersvend, og naar Moder talte om den Tid, da jeg vilde føre en ung Kone ind under vort Tag, trak jeg paa Skuldrene og smilede medlidende.

Mit Kontor laa temmelig langt fra vort Hjem. Hver Morgen gik jeg gjerne hele Vejen til Fods for Motionens Skyld, men plejede at tage med Omnibussen for at naa præcis hjem til Klokken fire. Den omtalte Morgen øsede det ned; jeg løftede Hovedet for at undersøge Skyerne, som gled over Himlen, og gjorde halvt omkring efter at være gaaet ned ad de to første Trappetrin.

Anna, som endnu stod i Gangdøren, troede at have gjættet min Hensigt; hun løb ind og hentede en Paraply, som hun rakte mig. Jeg skubbede den væk med en Slags Rædsel; jeg maa tilstaa, at en ung Mand med en aaben Paraply over Hovedet eller med en udslaaet Vifte i Haanden, det er for mig Skabagtighedens Triumf.

Jeg gav mig altsaa tappert paa Vei; men efter et Øjebliks Forløb begyndte store Regndraaber at skylle ned paa min Hat, som jeg havde kjøbt Dagen før, og paa min Frakke, som jeg havde paa for første Gang. Der var ikke et Minut at spilde; Omnibussen rullede just forbi, jeg gav Konduktøren et Vink, og et Øjeblik efter sad paa Hynder saa bløde, som vare de stoppede med Flintestene, men jeg

var i det Mindste i Ly for Regnen, som tog mere og mere til.

Neppe var jeg kommen til Sæde, før jeg stak Haanden i Lommen for at søge en Omnibusbillet eller i det Mindste et Tiøresstykke til Konduktøren; men mine Fingre fandt trods den mest febrilske Søgen hverken Billetter eller Tiøres-Stykker, og med en blid Ed paa Læberne erholdt jeg den fortvivlede Vished for, at min Portemonnæ var bleven liggende i det Tøj, jeg havde haft paa Dagen i Forvejen. Og mens jeg søgte, var Konduktøren kommen hen til mig og stod og ventede paa sine Penge. Har nogen af mine Læsere været i den samme Situation? Hvis det er Tilfældet, beklager jeg dem af ganske Hjerte.

Hvad skulde jeg gjøre? Foretage et skammeligt Tilbagetog? Aldrig! Regnen skyllede ned. Bede Konduktøren vente, til vi kom til Kontoret? Har nogensinde nogen Omnibuskonduktør ladet Nogen vente?

Jeg vendte mine Blikke — de vare vist lidt forvildede — til mine Medpassagerer i det Haab at træffe en Ven, en simpel Bekjendt, som maaske vilde laane mig de ti Ører. Ak ja! alle Ansigterne vare mig komplet ubekjendte. Nærmest ved Kusken sad to Kokkepiger med Kurv paa Armen; de kom fra Torvet og sad og udvekslede deres gjorte Erfaringer med Hensyn til Prisen paa Fisk og Grønærter.

Ved Siden af dem en lille Pige paa Vej til Skolen; hun sad og morede sig med en Sukkerstang, medens to Murere helt fulde af Kalk sad lige overfor hinanden henne ved Døren. Og endelig en, saavidt jeg af Figuren kunde skjønne, ung Dame, der sad saa ubevægelig som en Statue; hun var klædt i Brunt, med en lille bitte Hat paa Hovedet og et saa tæt Slør, at det dækkede Ansigtet saa godt som nogen Maske. Mine Øjne standsede et Øjeblik ved hende, og Alt hvad jeg kunde se af hendes Person, var to smaa Hænder uden Handsker, hvide og buttede. Men jeg var i Øjeblikket ikke synderlig oplagt til at beundre hverken Hænder eller nogetsomhelst Andet.

En eneste Ting stod klar og tydelig for mig: ingen af mine Medpassagerer syntes tilbøjelig til at rive mig ud af min Forlegenhed, og jeg paa min Side følte mig paa

ingen Maade oplagt til at bede nogen af dem om den Tjeneste. Jeg maatte, hvor nødigt eller gjerne jeg vilde, finde mig i min Skjæbne og forlade Omnibussen trods Regnen, som nu faldt i Strømme. Aa, hvor jeg i dette Øjeblik forbandede min latterlige Fordom mod Paraplyerne.

Jeg skulde lige til at staa op for at udføre mit Forehavende, da den unge Dame, som jeg har talt om, trak i Snoren for at standse Omnibussen, og gik henimod Trinet; Jeg traadte til Side for at lade hende komme forbi, og da hun kom foran mig, bøjede hun sig lidt, og jeg mærkede, at hun puttede noget i Haanden paa mig; uvilkaarlig saae jeg ned; det var et Tiørestykke! Hurra, jeg var reddet; jeg søgte hurtigt min Velgjørerinde med Øjnene og opdagede hende, just som hun stod i Begreb med at gaa ind i et Modemagasin.

Jeg ventede ikke anden Gang paa en Opfordring fra Konduktøren, men lod de ti Øre falde ned i hans Taske og det med et Rabalder, som tiltrak mig alle Passagerernes Blikke Men da jeg vendte tilbage til min Plads, mærkede jeg noget under min Fod, jeg bukkede mig ned og fandt et Par smaa brune Handsker, rullede ind i hinanden paa den Maade som kun Damer forstaa at rulle Handsker sammen. Jeg forstod straks, at min Velgjørerinde havde tabt dem, da hun puttede mig Tiørestykket i Haanden. Nu kunde jeg huske, at jeg havde set dem for et Par Minutter siden, da jeg sad og beundrede hendes smaa bare Hænder. Jeg puttede Handskerne i Lommen paa min Overfrakke, og opsatte Synsforretningen, til jeg var for mig selv.

Neppe sad jeg paa Stolen ved min Pult før jeg trak Handskerne op af Lommen og gav mig til at undersøge dem og dreje dem paa alle Ender og Kanter i det Haab at finde et Navn eller i det mindste et Par Forbogstaver, som kunde hjælpe mig til at finde min smukke Ubekjendte.

Thi smuk maa hun være, det er der ingen Tvivl om, sagde jeg til mig selv, idet jeg fortsatte mine Undersøgelser. Men jeg fandt hverken Navn eller Forbogstaver. De to smaa Juveler — om man kunde bruge det Udtryk om et Par Handsker — vare af en brun Farve i Retning af Mahogny, bløde og parfurmerede og bar Nr. 6, hvilket kunde

lade mig gjætte, om jeg ikke vidste det i Forvejen, at min Ubekjendte havde et Barns fine Haand.

Lige meget! Jeg vil beholde Jer, søde smaa, sagde jeg, og foldede dem sammen og puttede dem i Lommen igjen; der er noget inden i mig, som siger mig, at jeg vil møde Eders Ejerinde en af de første Dage, og saa vil jeg selv levere Eder tilbage i hendes søde smaa Hænder.

Hele Dagen var jeg plaget af Erindringen om min mystiske Velgjørerinde. Jeg havde ikke set hendes Ansigt, men jeg gjættede, at hun var smuk. Hendes Figur var saa elegant og graciøs, hendes Hænder saa hvide og buttede. Jeg kjendte ikke hendes Navn, men jeg vidste af Erfaring, at hun havde et godt og fintfølende Hjerte; og jeg begyndte at tro, at jeg skulde til at forelske mig i en Fremmed, jeg som om Morgenen selv havde erklæret, at jeg var en gammel, gnaven og ubehagelig Pebersvend.

Da jeg kom hjem, fortalte jeg min Moder og min Søster, at jeg havde glemt min Portemonnæ, og om den Forlegenhed, som denne Forglemmelse havde sat mig i; om min Ubekjendte sagde jeg ikke et Ord.

„Og hvordan slap Du fra det?" spurgte Anna mig.

„Meget simpelt, jeg stod ud af Omnibus'en."

Ganske vist stod jeg ud af den, men det var rigtignok først ved Kontoret.

Den næste Dag ledsagede jeg i Følge mit Løfte min Søster til Selskabet hos Hansens. Stuerne vare fulde af Mennesker, og de to gamle Jomfruer, der saae græsseligere ud end nogensinde, tog imod paa den Maade, som de havde for dem selv. Næppe et Kvarter efter vor Ankomst kom Frøken Malene — et rigtigt Gammeljomfru-Navn — hen til mig, hagende sig fast til en nydselig, blond ung Dame.

„Kusine Laura", sagde hun. „Maa jeg præsentere dig en af vore Venner Hr. Charles Morin. — Hr. Morin, Frøken Petersen."

Jeg gjættede, at jeg stod overfor Vidunderet, som Anna havde talt om.

Naturligvis bukkede jeg dybt og kom med nogle høflige Fraser; men da jeg saae op, opdagede jeg til min Forbavselse, at Laura Petersens nydelige Ansigt var bedækket af Rødme og at en Slags Forlegenhed stod at læse i hendes

Træk. Hvorfor dog? . . . Skulde hun være i den Grad undselig? Eller snarere . . . . Jo, det kunde akkurat ligne dem. En af disse græsselige Hanssener har naturligvis fremstillet mig som et godt Parti og har sikkert raadet hende til at erobre mig! Og det søde Barn rødmer ved denne Tanke, og det er denne Forlegenhed, der gjør hende saa henrivende. Og det er derfor, at hun er saa frygtsom overfor mig, medens hun leer og snakker med de andre unge Mennesker, som omringe hende og proklamere hende som Ballets Dronning.

Det første Spørgsmaal, som Anna henvendte til mig, da vi kom hjem, var følgende:

„Hvorledes finder Du saa Laura Petersen, Charles?"

„Meget net," svarede jeg ligegyldigt.

Jeg maa imidlertid tilstaa, at hvis jeg havde mødt hende Dagen i Forvejen var jeg sikkert bleven forelsket i hende; men i Dag vilde jeg ikke være forelsket i Andre end mine smaa, brune Handsker, saaledes som jeg i mit Hjerte kaldte min smukke Ubekjendte, da jeg ikke vidste hendes Navn

Anna gav sig med sin energiske Karakter straks til at tilbede Laura Petersen, hun besøgte hende hele Dage, hentede hende hjem og beholdt hende undertiden om Natten, og og jeg maa tilstaa, at det var en behagelig Tilføjelse til vor Familiekreds.

Jeg gjentog uophørlig for mig selv, at hun var mig komplet ligegyldig, men jeg gik aldrig ud, naar hun var hjemme om Aftenen, og det var altid med stor Iver og uden Knurren, at jeg ledsagede min lille Søster og hendes Veninde overalt, hvor deres Luner førte dem.

En Morgen kom Laura ganske tidligt og spurgte Anna, om hun havde noget for.

„Jeg skal i Butiker hele Dagen," tilføjede hun, „og vilde gjerne have Dem med, kjære Barn."

Anna tilstod sin Veninde, at det var hende umuligt at forlade Huset om Formiddagen, da hun ventede en Visit; men hun fik let Laura overtalt til at tilbringe Dagen med hende.

„Saa kan vi gaa ud og spise sammen et Sted," tilføjede hun.

Da jeg kom hjem, traf jeg de to unge Piger færdige

til at gaa ud. Laura Petersen var altid klædt med den mest fuldendte Elegance. Den Dag bar hun en fuldstændig brun Dragt. Fløjelskjolen, Hatten over hvilken en lang Fjer vuggede, Alt lige til de smaa Maroquin-Sko var af en blød brun Farve, der lagde sig kjælent om hende. Der var dog en eller to smaa Undtagelser: Baandet, som sammenholdt hendes Kniplingskrave, var blaat, og Handskerne, som skjulte hendes smaa Hænder, vare sorte. Hun viste dem leende til Anna.

„Staa de ikke godt til det Brune?" spurgte hun; „jeg har tabt dem, jeg plejede at gaa med til denne Kjole, og det er til Dels for at faa et Par nye, at jeg skal ud i Dag."

Jeg spidsede Øre. Jeg har aldrig været videre frygtsom af mig; Jeg saae paa Laura og jeg sagde til mig selv, at jeg maatte have været blind, siden jeg ikke havde gjenkjendt denne slanke Skikkelse, disse uforlignede Hænder og denne elegante Gang ved første Øjekast. Jeg stod op og gik dristig henimod hende.

„Frøken", sagde jeg. „Hvor og hvornaar har De tabt Deres Handsker?"

Hun rødmede og betænkte sig.

„Det var for en fjorten Dages Tid siden", svarede hun forlegent. „Jeg kjørte med en Omnibus i Østergade ... Jeg sad med Handskerne i Haanden ... da ... Men hvorfor spørger de mig om det, Hr. Morin?"

„Det skal De straks faa at vide. Sig mig," tilføjede jeg. „Hvordan var Vejret den Dag ... regnede det?"

„Ja ... det tror jeg ... men .."

„Aa vent et Øjeblik og hør mig," afbrød jeg hende. „For omtrent fjorten Dage siden satte jeg mig, ligesom De, Frøken, i en af Omnibus'erne der kjørte gjennem Østergade, paa Grund af Regnen, som faldt i Strømme ... Og dér mødte jeg en Engel, som reddede mig; og denne Engel — stadig ligesom De — tabte sine smaa, brune Handsker i Omnibus'en, og hvis Englen tillader det, vil jeg i Aften bringe hende Handskerne og sige hende, hvilken Belønning jeg fordrer i Findeløn".

Laura var saa rød som et Kirsebær. Anna saae paa os med opspilede Øjne og troede ganske sikkert — det for-

talte hun mig senere, at jeg havde faaet et lille Anfald af Sindsforvirring. Da Laura saae mig i Selskabet hos hendes Kusiner, havde hun straks gjenkjendt mig, og derfra stammede hendes Forvirring.

Den samme Aften stillede jeg hos Hansens og bad om at faa Frøken Petersen i Tale. Hun var ude i Haven og jeg ilede straks derud, hvor jeg fandt hende, helt rød i Hovedet helt frygtsom og bange. Jeg viste hende Handskerne.

„Er de virkelig Deres?" spurgte jeg.

Hun tog dem, foldede dem ud, og næsten uhørligt fremstammede hun det ene Ord:

„Ja".

„Og min Belønning?" spurgte jeg.

Hun holdt haardnakket Øjnene fæstede paa Græsplænen.

„Laura", sagde jeg. „Lad os bytte: Handskerne til Dem, Haanden til mig."

Og medens jeg talte, havde jeg bemægtiget mig en af hendes Hænder, som jeg trykkede ømt mellem mine. Hun trak den ikke tilbage.

„Maa jeg beholde den, Laura?" spurgte jeg.

Hun lod sit Hoved synke ned paa min Skulder uden at svare; Bevægelsen kvalte hendes Stemme. Jeg tog hende i mine Arme og beseglede vor Pagt med et Kys.

Hvor Anna blev henrykt, da hun hørte det. Hun lo af fuld Hals, da jeg fortalte hende vort Eventyr. Som min Moder altid havde ønsket det, førte jeg en ung Kone ind i vort Paradis; en ny Engel tog Plads deri.

Hvor ofte talte vi ikke om vort Eventyr, og hvor jeg hver Gang velsigner den glemte Portemonnæ! Uden denne Forglemmelse vilde Laura maaske ikke være min Hustru den Dag i Dag, og jeg vilde endnu være en gammel Pebersvend som før.

Det er en stor Glæde for Anna at fortælle Alverdens Mennesker „Historien om de Ti-Ører", som hun kalder vort Eventyr; og vil De tro, at det lille Uhyre har drevet sin Ondskadsfuldhed saa vidt, al hun kalder vor Førstefødte for „Tiøre". Og denne store Dreng, som nu er fem Aar gl., glemmer, at han er døbt med de agtværdige Navne Poul Emil Charles Morin, og til sin Tantes store Glæde svarer han kun til det græsselige Kjælenavn: Ti-Øre.

Smaating.

— En Kjøbmand kommer ind i en Bondegaard, hvor han træffer paa Bondekonen. der trækker en Stud hen til Vandtruget.

„God Dag min gode Kone, hvor er Manden?"

Bondekonen: „Han gik for lidt siden med to andre Stude ud i Marken —; men se, der komme de netop hjem alle tre."

Mester Ludvigs nye Forretningsprincip.

Ved

N. M.

Mester Ludvig kom i Dag usædvanlig sent ind fra Værkstedet. „Aa, Du gjør dig intet Begreb om," sagde han til sin Kone, idet han med et Suk satte sig til Rette i den magelige Lænestol, „hvor den hovedkuls Støvleleverance til Regimentet volder mig Bryderi. I samfulde fjorten Dage endnu kan jeg ikke udføre et eneste Stykke Arbejde for mine andre Kunder!"

„Nej, det tænkte jeg jo nok," svarede hans Kone; „her var forresten i Dag, medens Du var borte, en Dame, som vilde have et Par Støvler syet til Lørdag!"

„Har Du taget Maal af hende?" spurgte Mesteren rask.

„Nej, bevares, hun vilde jo have Støvlerne færdige til Lørdag!"

„Du har altsaa ladet hende gaa?" bruste Manden op.

„Ja, kjære Mand, Du kan jo ikke levere Arbejdet saa hurtigt! Du har jo lige i dette Øjeblik selv sagt, at i de første fjorten Dage er det dig ikke muligt at sy Noget for andre Kunder; og da jeg nu vidste Besked herom, saa maatte jeg jo have løjet Damen lige i Ansigtet, dersom jeg havde lovet hende, at Støvlerne nok kunde blive færdige til Lørdag."

„Naa, Du forstaar at drive en Forretning — paa den Maade skal man nok fange Kunder!" spottede Mester Ludvig. „Nej, ved Du hvad; saadanne Bestillinger tager

man i alle Tilfælde imod og gjør sig ikke videre Hovedbrud over en lille Løgn!"

„Ja, men det kan jeg nu en Gang ikke være med til," svarede hans Kone; „jeg holder med Præsten, som siger, at al Ulykke og Elendighed stammer fra Løgnen."

„Ja, det har Hr. Pastoren fuldsommen Ret i," svarede Manden ærgerligt, „og dersom jeg var Præst, vilde jeg sige det Samme; thi som Præst har jeg den Forretning at sørge for, at der ikke bliver løjet, og han vilde kun forstaa den daarligt, dersom han selv vilde lyve. Men min Forretning maa jeg da ogsaa forstaa mig paa og — „

„Maa lyve?" faldt hans Kone ham i Talen.

„Aa Visvas! Du ved jo godt, at jeg ingen Løgner er, men jeg er ogsaa Forretningsmand. Dersom jeg lader en Kunde forstaa, at jeg ikke kan udføre hans Bestilling saa hurtigt, som han ønsker det, saa lader han sit Arbejde udføre af en Anden, og jeg mister det: hvis jeg derimod uden videre tager imod Bestillingen — nu ja, saa vanker der jo lidt Ubehageligheder bagefter paa Grund af Uordenlighed, men jeg har skaffet min Forretning et Stykke Arbejde mere. Den Sag er saa klar som: to Gange to er fire, og derfor tager jeg det ikke saa nøje med en lille Nødløgn. Du forstaar mig jo nok? Men lad os nu faa noget at spise — hvor er Frits henne?"

„Her er jeg jo, Fa'er!" lo den ti Aars Knægt fra den mørke Krog bag Kakkelovnen. Der havde han siddet og hørt paa hele Samtalen imellem Forældrene, og følt en sand Glæde over Faderens fornuftige Grundsætninger, som han i hvert Fald fandt meget brugbare ogsaa for ham selv. Han lovede sig selv at indprente sig dem nøje, og da han næste Morgen kom hen til en Kunde for at levere et Par Støvler, og Vedkommende ved denne Lejlighed udtalte sin Misfornøjelse med, at Mester Ludvig aldrig stod ved sit Ord og levere sit Arbejde færdigt i rette Tid, saa tænkte Frits med en overlegen Mine: „Aa, kjære Mand, det har Du slet ingen Forstand paa; min Fader er nødsaget til at lyve, ellers gaar Forretningen ikke." Og derpaa travede han fornøjet af Sted, men havde iøvrigt ikke nogen overdreven Hast med at komme i Skole — paa Grund af sin Vis-

dom forekom han jo dog sig selv allerede som en stor Forretningsmand.

Frits var en pæn og klog Dreng, og alle Folk kunde godt lide den lille lystige Krøltop. Vel var han sine Forældres eneste Barn og deres Hjærters Glæde, men blev dog derfor ikke forkjælet. Det var Faderens Ønske, at der en Gang skulde blive en dygtig Mester af ham, og han opdrog ham strængt. Han var stolt af ham, fordi han begreb Alting saa godt, og satte ham derfor i Arbejde ved enhver Lejlighed, hvor det lod sig gjøre. Ogsaa i Dag havde han adskillige Bestillinger til ham — vistnok flere end Frits skjøttede om — og havde allerede mere end een Gang utaalmodig spurgt, om Drengen ikke var kommen fra Skole. Nej, han var endnu ikke kommen, og dog slog Klokken allerede fem. Han havde usædvanligt tidligt, lige efter Middagsmaaltidet, begivet sig paa Vej, havde paa Faderens Spørgsmaal: om han allerede igjen skulde i Skole, svaret med et hurtigt „Ja," og da hans Fader havde raabt til ham, efter at han allerede var løbet et Stykke Vej, at han skulde vide at komme ufortøvet hjem, naar Skoleundervisningen var færdig, havde han nok saa frejdig raabt sit „Ja" tilbage.

Hvor mon dog Knægten blev af — nu var Klokken allerede seks! Hans Moder begyndte at ængste sig, men hendes Mand skjændte paa hende og sagde: „Det er jo ikke Noget at ængstes over, derved volder man sig kun Ærgrelse; Fyren driver naturligvis om et eller andet Sted og kommer nok igjen, men saa skal han rigtignok faa noget Ondet at fornemme!"

Det blev Fyraften — men ingen Frits var kommen endnu. Da saa tilmed hans Moder, som i sin Uro ikke havde kunnet udholde at sidde stille hjemme, kom hjem med den Besked, at der slet ikke havde været holdt Skole fordi Læreren var syg, og at heller ikke Venner eller Naboer havde set Noget til Drengen, saa begyndte ogsaa Mester Ludvig at blive bange.

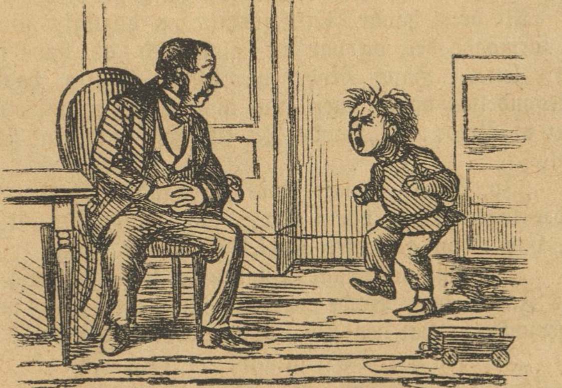
„Han skulde da vel aldrig være gaaet ud at løbe paa Skøjter og saa være forulykket paa Isen?" Hurtigt fik Mesteren Frakke og Hue paa og stormede af Sted, først ud til Dammen og saa tilbage igjennem Byen ud i Skoven

— men ingen Steder Spor af Frits. Ogsaa Svendene og Læredrengene bleve sendte ud for at lede efter ham, men Alt var forgjæves. Imidlertid var Natten brudt frem; men de bekymrede Forældre kunde naturligvis ikke tænke paa at gaa til Ro. Den stakkels Moder stod ved Vinduet og saae med taarefyldte Øjne skiftevis ud paa den snedækkede Gade og op imod den stjerneklare Himmel. Taarnuret slog tolv — Mester Ludvig løb for hundrede Gang ud foran Gadedøren, spejdede til Højre og til Venstre, men kom snart tilbage igjen, rystende betænkelig paa Hovedet.

Men hvad var det — de toge da vel ikke fejl — hørte de ikke Fodtrin? Jo, i Stormskridt kom Nogen nærmere og nærmere.

„Gud være lovet," udbrød Madam Ludvig glædestraalende, styrtede ud af Stuen og bredte Armene ud imod sin Dreng, som i det Samme rev Døren op. Men Mester Ludvig skubbede hende tilbage og ud af Stuen — hun skulde ikke lade sig mærke med, at hun havde ængstet sig.

„Hvor har Du turet omkring?" tordnede han sin Søn i Møde.

„Aa, Fa'er, vær bare ikke vred," raabte Frits grædende, „vi vilde have været hjemme meget tidligere. Karl — Du ved nok: min Kammerat — havde sagt til mig i

Formiddags, at han skulde over til sin Fa'er paa Fabriken, og paa den Tur vilde han saa gjerne ha'e mig med. Dertil gik saa Alting godt. Men da vi saa skulde hjemad, og Klokken var bleven temmelig mange, saa sagde Karl, at han vidste et Sted hvor Floden var helt frosset til, og at naar vi gik over dér, saa kunde vi spare den lange Omvej om ad Broen og igjennem Skoven og kunde komme hjem paa et Øjeblik. Og saa gik han foran ud paa Isen og jeg bagefter, og — og —"

„Og saa —?" raabte hans Moder, der i det samme traadte ind i Stuen.

„Saa faldt vi i, Moer!" sagde Frits ganske lavmælet. „Men jeg er allerede helt tør igjen!" fortsatte han, idet han afparerede Moderens Haand, der begyndte at føle paa hans Klæder. „Vi skreg forfærdeligt om Hjælp, og den gamle Færgemand hørte os straks og kom tilligemed sin Søn og rakte nogle Stænger ud til os, som vi saa reddede os i Land paa. Men da vi vare saa skrækkelig vaade og forfrosne, maatte vi først tørre vort Tøj i Færgehuset, og da vi nu ikke kunde komme ad nogen anden Vej end om ad Broen og igjennem Skoven, og vi saa ovenikjøbet løb vild i Skoven, saa er det blevet saa sent."

Alt dette havde Frits fortalt saa hurtigt, som Munden formaade det, og var nu glad ved at have faaet sit Hjerte lettet. Hans Moder var bleven ligbleg, hans Fader i Begyndelsen ogsaa, men nu udbrød han højrød i Ansigtet af Vrede: „Havde Du ikke sagt mig, at Du gik i Skole?"

„Jo, Fa'er — men hvis jeg havde bekjendt for dig, at der ingen Skole var i Dag, saa havde Du ikke givet mig Lov til at gaa med Karl," stammede Frits.

„Og saa understaar Du dig at lyve for mig!" skreg hans Fader, hvis Vrede nærmede sig mere og mere til Kogepunktet; „har jeg ikke strengt forbudt dig det?"

„Jo, det har Du rigtignok — men Fa'er! Du kan dog ikke vide, hvordan det gaar til hos os i Skolen. Naar man aldrig ta'er Del med de andre Drenge i Noget, saa bli'er man ikke regnet for Noget af dem, og da jeg dog nødig vilde staa som en Per Tot imellem mine Kamme-

rater, saa tænkte jeg, at Du vilde ikke blive vred over den lille Løgn."

„Naa, saa det tænkte Du — men saa tænkte Du forkert!" svarede Mester Ludvig. Med et vældigt Nakketag blev Fris i samme Øjeblik ekspederet ind i Sovekamret, og her begyndte der nu en Stokkedans paa hans Rygstykker, som nok i en Fart har gjort ham det fuldkommen klart, at Løgn aldeles afgjort ikke passede for hans „Forretning", og som bevægede ham til efter Dagens Begivenheder at søge Sengen med helt andre Anskuelser end dem, hvormed han havde forladt den om Morgenen.

„Den uforskammede Døgenigt!" sagde Mesteren endnu ganske ophidset, da han, efter at have trukket sin Søn ind i dennes eget Sovekammer, vendte tilbage til Dagligstuen og trods den sene Nattetime tændte Piben, som var bleven kold.

„Ha, den uforskammede Døgenigt," bemærkede hans Kone ganske tørt, „at han saa nøjagtigt har mærket sig hvert Ord, som Du sagde i Gaar!"

Mester Ludvig satte et højst kuriøst Ansigt op. Han sagde dog Ingenting, men blæste frygtelige Røgskyer ud i Rummet og blev siddende længe i stum Grublen, ogsaa efter at de taktfaste Aandedrag inde fra Værelset ved Siden af havde tilkjendegivet, at Frits var falden i Søvn.

Men hvad det var, han havde grublet over, fik hans Kone til sin store Glæde at vide allerede den næste Morgen. Da nemlig en Herre indfandt sig i deres Hus for at gjøre en Bestilling, som skulde være færdig i Løbet af nogle faa Dage, svarede Mester Ludvig rent ud, at han desværre ikke kunde tage sig dette Arbejde paa. Svendene saae paa deres Mester, som om de havde tabt baade Næse og Mund. Men Mester Ludvig sagde kort og fyndigt: „Mærk Jer det, I Godtfolk: i mit Hus taaler jeg for Fremtiden ingen Usandhed — og dermed Punktum!"

— Hør, Mette! A vil saa gæn ve'er, um Do vil ha' mæ.

— Do ka' jo gæt engaang.

— Do vil it?

— Gæt om igen!

— Do vil?

— Ih, huodan ku' Do no gæt de.

-- En Fange i en lille By i Amerika har fornylig gjort Anmeldelse for Sheriffen, at naar Fængslet ikke blev sat i Stand, saa kunde han ikke blive der længere. Døren har ingen Laas, hed det i Klagen, og det faldt ham vanskelig at holde paa den for at holde sig selv indespærret.

— Den unge Mand: „Sig mig, skal jeg lade Overskjæget staa?"

Barberen: „Lad det kun staa — der er saamænd Ingen der kan se det."

Onkel Moses: „Tak skal Du ha' lille Levi, at Du kommer og gratulerer mig til min Fødselsdag. Det var rigtig kjønt af dig. Det var vel din Moder, der huskede dig derpaa og sendte dig herhen.

Levi: Ja Faer mente, at det saamænd ikke kunde lønne sig at gjøre saa megen Stads af Dig. Men saa sa' Moer, at det dog kunde være, at det gamle Gnav gav mig en Guldskilling i den Anledning og saa var det nok Umagen værd.

En gammel Mand, der havde en meget stor kobberrød Næse, sagde en Gang til sit Barnebarn, der ikke holdt af at spise Brød til sit Sul:

„Kjære Barn! Du maa spise meget Brød, det faar man meget smukke, røde Kinder af."

„Saa har Du vel snuset meget Brød, Bedstefader."

Hvorledes Mortensen fik sig et Par Støvler.

Der var kun Faa, der kjendte Skuespiller Mortensen, og Færre kjendte noget til hans kunstneriske Virksomhed, da den ligger en halvanden Snes Aar tilbage i Tiden, og da den, at dømme efter hans tarvelige Repertoire, maa have været af en meget beskeden Natur. Dette kunde man nu ikke sige om ham selv, thi Beskedenhed hørte ikke til Mortensens Dyder, hverken som Kunstner eller som Menneske, og alle de gamle Skuespillere ville — hvis de forresten ellers mindes ham — kunne fortælle storartede Eksempler paa hans elskværdige Ugenerthed og Dristighed. En saadan Historie fik jeg da forleden af en af hans gamle Kolleger, og da den maaske ikke kan være uden Interesse for Læseren, vil jeg her efter fattig Evne gjenfortælle, hvad jeg hørte.

Mortensens Dristighed var uendelig i hans Evne til at „gjøre Penge“. Naar han var i Forlegenhed — og det var han altid — gik det løs paa den Første den Bedste han mødte, og inden Paagjældende vidste et Ord deraf, var han bleven Mortensens Kreditor, thi Mage til Snakketøj eksisterede ikke indenfor den daværende Theaterverden. Han havde rejst en Del og læst mere end en Del og havde derfor en ikke ringe Menneskekundskab, saa han straks vidste, hvorledes Folk skulde tages, eller, som man saa populært siger, hvorledes Madposen skulde skjæres. Hans Kolleger misundte ham naturligvis i høj Grad denne Evne, og navnlig steg Misundelsen til 80° Reamur, efter at han ved en Genistreg havde viist, hvorledes han kunde faa et Par nye Støvler, uden at betale dem, uden at tage dem

„paa Kridt eller Afbedrag", uden at laane eller leje dem og uden just at stjæle dem. Det var denne Historie, jeg fik af den gamle Skuespiller, og som jeg nu skal have den Ære „uden Apparater og no'en Ting," som Tryllekunstnerne sige, at præsentere for det højstærede Publikum.

Selskabet, hvorved Mortensen havde Engagement i Vinteren — ja Aarstallet kan jeg nu ikke huske, men det er godt og vel en tredive Aar siden — havde haft en yderst mager Sæson paa Øerne, og de jyske Kjødgryder viste sig desværre i Virkeligheden ikke at være nær saa fede, som de havde taget sig ud gjennem Længslernes og Forhaabningernes Kikkert. Intet Under derfor, at der var frygtelig Ebbe i Selskabets Pengekasse — man hazaderede paa Deling — og at specielt vor Ven Mortensen var renonce, thi den Fyr havde ikke indset den store nationaløkonomiske Sandhed, der ligger i Ordsproget: man bør sætte Tæring efter Næring, men lod Fem være lige, i Tillid til sin aldrig svigtende Foretagelsesaand. Herregud, han var jo endnu ikke nogensinde død af Sult! Imidlertid det kneb for ham i en ikke ringe Grad, og navnlig vidste han ikke sine „levende Raad" for at faa et Par Støvler; Mad og Drikke og de daglige Lommepenge kunde han nok „hugge" sig til, men — Støvler? Det var en Umulighed! Hans Fodfutteraler vare i en højst miserabel Forfatning, og Direktøren, der ikke havde Raad eller Lyst til at staa i Forskud til ham, maatte omtrent hver Aften give „Elverhøj" eller et andet Ridderstykke, blot for at Mortensen kunde „give den" i et Par Ridderstøvler, som fandtes i Garderoben, men herover mukkede de andre Kunstnere, navnlig den første Elsker, der i Kjøbenhavn havde kjøbt sig et Par smukke Blanklæderssstøvler, for dermed at gjøre Indtryk paa de jyske Pigehjærter, og som altsaa nu ikke fik Brug for disse lakerede Hjerteknusere. Personalet sammenrottede sig derfor nu og erklærede rentud, at de ikke vilde spille i lutter Ridderstykker, men derimod forsøge sig i det højere Lystspil, og da det højstærede Publikum, ikke at tale om Byens Avis, hvori den første Elsker selv skrev Recensionerne, syntes at være af samme Mening, maatte Direktøren give efter, og bebudede nu til Afskedsforestillingen Scribes velsmagende „Glas Vand" baade ved Opslag paa Theatret og

Trommeslag paa Gaderne. Mortensen vilde ufejlbar være besvimet, dersom det havde kunnet gaa an, men maatte nu lade sig nøje med at nedskylle sin Sorg i et Glas Vin, som Hotelværten var saa godmodig at forære ham, thi om Betaling kunde der ikke være Tale. Mortensen var ved at fortvivle, Klokken Syv maatte og skulde han have et Par Støvler, og nu var Klokkken Tre, hvad skulde han dog gjøre? Dog, hvad nytter det at sidde med Hænderne i Skjødet? Han maatte ud at operere! Som sagt, saa gjort.

Han gik først ind til en Skomager og spurgte ham, om han vilde lade ham faa et Par Støvler paa Kredit mod at Pengene bestemt skulde blive betalt om en Maaned, men Skomageren vilde, løjerligt nok, ikke indlade sig herpaa, og vor Kunstner maatte derfor gaa bort med uforrettet Sag. Hele hans Veltalenhed havde været spildt, og han havde næsten ikke en Smule Ammunition mere tilbage i sit Arsenal af smukke Ord og blomstrende Taalemaader.

„Ja, ja da," siger Mortensen til sig selv, da han er kommen ud paa Gaden, „naar man ikke vil lade mig faa Støvler for Penge, maa man lade mig faa dem for Ingenting."

Vor Kunstner mente nemlig altid, at naar han sagde „Jeg vil betale", skulde det gjælde ligesaa meget som „Valuta Banken ejer", og han kunde ikke forstaa, at Nogen turde vove at tro, at de aldrig fik Pengene af ham; det var jo ogsaa en blodig Fornærmelse. Mortensen var saamænd solid nok; han skyldte flere Steder.

Medens han anstillede disse Refleksioner, var han kommen hen paa Byens Torv og standsede udenfor en elegant Skomagerbutik. Og hvilket Oplag af Støvler i alle Facons og til alle Priser (undtagen de billigste); Mortensens Øjne glødede og hans Tænder løb i Vand ved at beskue al denne Herlighed! Han aabnede rask Døren og traadte ind i Støvlemusæet med al den Flothed, det var ham muligt at lægge for Dagen, hvilket ikke vil sige saa ganske Lidet. Han raslede frygteligt med nogle Regnepenge han havde i Lommen, og som Garderobeforvalteren havde laant ham.

„Dag, Mester Krillesen," sagde Hr. Mortensen altsaa

umaadelig flot, idet han raslede med Guldet, „kan man faa et Par Støvler her?"

„Ja, ti Par, Højstærede," svarede Skomageren høflig, „hvad skal det være for en Slags?"

„Aa, det er mig ligegyldigt, naar de bare passer mig, men det siger jeg Dem, Mester, at dersom de klemmer, bliver jeg vred, og det for Alvor. De gode Skomagere holde mere af at sye Støvlerne efter deres eget Hoved, end efter Kundernes Fødder."

„Ønsker De da at probere et Par med det samme?"

„Hvadbehager? Hvem holder De mig for? Nej, maa jeg bede Dem om at sende mig en Del Støvler hen i mit Logis, men det maa helst være noget snart, thi ganske vist skal jeg først bruge dem i Morgen Middag, men jeg er ikke rolig, førend jeg har den Sag i Orden. Ja, De ved vel, hvem jeg er?"

„Nej, jeg tilstaar —"

„Ah, De gaar maaske ikke i Theatret? Jeg er Skuespiller Mortensen og logerer henne paa Postgaarden."

Med disse Ord forlod vor Kunstner strunk Skomageren, der under utallige Buk og Komplimenter lukkede Døren efter ham. Neppe et Kvarter efter at Mortensen var kommen hjem i Logiet, indfandt vor Skomager sig, eskorteret af en Skomagerspire, der har en Kurv fuld af de dejligste Benfutteraler, man vilde se for sine Øjne.

Vor Kunstner proberede og kasserede det ene Par efter det andet, indtil han endelig stødte paa et Par, der syntes at vinde hans allernaadigste Bifald.

„Passer de?" spurgte Skomageren ærbødigt.

„Aa ja, kun den venstre kniber en Smule. Kan De ikke sætte den over Læsten fra nu af til i Morgen Middag Klokken To, men saa maa jeg ogsaa have den, thi til den Tid skal jeg rejse herfra."

„Jo, med Fornøjelse," sagde Mesteren og tog den venstre Støvle, „skal jeg ikke ogsaa give den højre en lille Tur paa Blokken?"

„Nej, den sidder meget godt, den var i Stand til at faa for Meget. Tør jeg byde Dem en Pris?"

„Atis!"

„Prosit!"

Skomageren og hans Læredreng gik, Mortensen pakkede den højre Støvle ned i sin Kuffert og gik hen paa Theatret, hvor der skulde holdes Generalprøve.

„Hør, sagde han flot til Theaterbudet, „jeg har Brug for et Par Støvler, kjender De ingen god Skomager her i Byen?"

„Jo, der er Mester Krillesen henne paa Torvet."

„Bah, han er for dyr, har jeg hørt; kjender De ikke en Anden?"

„Jo, der er Mester Svup, det er en umaneerlig dygtig Arbejder i sit Fag, baade til Fruens- og Mandsarbejde, og han er ogsaa meget rimelig og regedeerlig at komme ud af det med."

„Aa, svip saa hen til Svup og bed ham om at komme herhen med en Del Støvler at jeg kan probere et Par."

Budet var i et Nu usynlig, og kom straks efter halende med en Skomager, der bar en Pose Støvler paa Nakken.

Mortensen havde nu tilsyneladende megen Besvær med at finde et Par, der stod ham an, men endelig var han da saa lykkelig at finde et Par, hvorom han udtalte sig med nogenlunde Tilfredshed.

„Det er Skade, at den højre kniber mig lidt," sagde han dog sukkende.

„O, det er der gode Raad for. Jeg blokker den en Smule op. Hvornaar skal De bruge den?"

„Aa, først i Morgen Middag Klokken To, men De maa ikke narre mig."

„Nej, Gudbevares, Klokken To er jeg her præcise med Støvlen."

„Ja, lad mig se det. Maa jeg byde Dem en Pris?"

„Atis!"

„Prosit!"

Skomageren gik hjem og satte den højre Støvle paa Blokken.

Til sine Kollegers Forbavselse mødte Mortensen ved Forestillingen med et Par plinternye Støvler, der næsten sagde Sparto til Elskerens Blanklæders, og deres Forbavselse steg endnu mere, da de den næste Middag Klokken Et saae ham stige op paa Rejsevognen til dem med de nye

Støvler paa. De troede at han havde laant dem, men saae nu, at det var hans Ejendom.

Først efter at de vare komne et godt Stykke bort fra Byen, fortalte han dem, paa hvilken Maade han var kommen til Støvler. Hele Selskabet lo endnu af fuld Hals, da det rullede ind i den Kjøbstad, som nu skulde lyksaliggjøres med deres Nærværelse.

Det maa have været nogle særdeles lange Ansigter de to agtbare Medlemmer af Skomagerlauget satte op, da de Klokken To indfandt sig i Hr. Mortensens gamle Logis, hver med sin Støvle i Haanden, og nu fandt Fuglen fløjet. De ere naturligvis blevne „tindrende gale", men „Graaden maa vel være smeltet hen i Smil", thi Mortensen hørte aldrig et ondt Ord fra dem, hvorimod de efter en Del Aars Forløb, da han ved et godt Parti kom til „Hægter", fik deres Støvler rigeligt betalte. Det samme bør endelig heller Ingen forsømme, der vil benytte sig af den Mortensenske Maade at faa sig et Par Støvler paa uden Penge, hvis det forøvrigt lykkes Nogen nu, efter at jeg har fortalt Historien for denne Bogs 10,000 Læsere, hvoraf der vistnok er en god Slump værende og vordende Medlemmer af det agtbare Skomagerlaug.

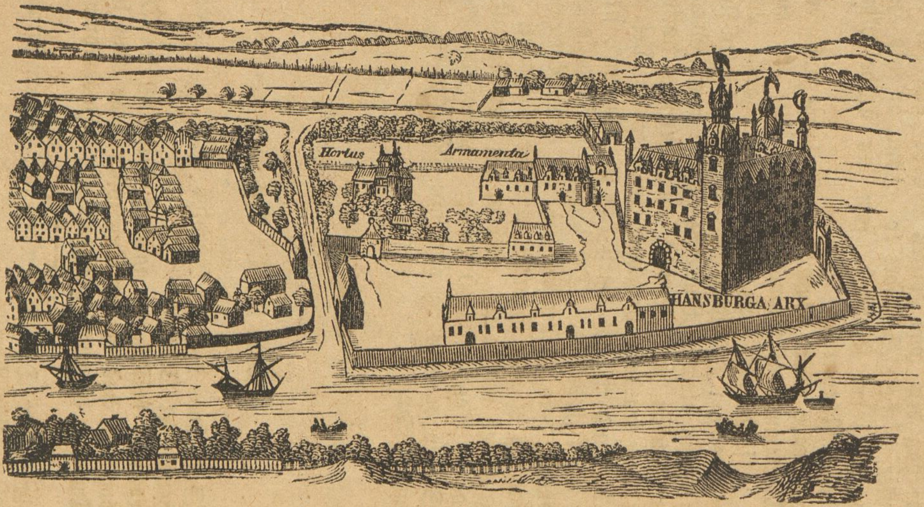
Smaating.

„O Gud! hvor dog det Nordlys lyste dejlig i Aftes," sagde en Herre i et Selskab.

„Karoline," hviskede en gammel Dame til sin Datter, „hør dig dog om, hos hvilken Lysestøber man kan faa de Lys; — Du maa begynde at lægge dig efter Husholdningen."

„Hvorfor har Du Vrangen ud paa den en Strømpe?" spurgte man en lille Pige.

„Jo," svarede hun, „for der var et Hul paa Retten."

„Hansborg“.

„Haderslevhus“ og „Hansborg“.

Naar man Vest fra nærmer sig Haderslev vil man uvilkaarlig lægge Mærke til en kuppelagtig Høj, bevokset med Bøgeskov, der hæver sig i Byens Nærhed. Det er Bøghoved, Haderslev gamle Borgplads, hvor Byens første Slot blev rejst. Skjønt er det ogsaa at dvæle paa Stedet, at staa i Udkanten af den herlige Bøgeskov og kaste Blikket henover den langstrakte Haderslev By, der breder sig for Øjet, og interessant er det at dvæle ved Minderne, der knytte sig til Stedet.

Den gamle Borg paa Bøghoved, der som alle Datidens Slotte, var befæstet, kaldtes „Haderslevhus“. Naar Slottet er bygget, vides ikke, men dets høje Alder kan ikke drages i Tvivl. En af de første Gange „Haderslevhus“ nævnes i Historien, er den Gang, da Adelspartiet havde afsat Kong Kristoffer II., den Konge, som havde pantsat store Dele af Danmarks Rige til fremmede Grever og Adelsmænd. Kristoffers Søn, Erik, blev da taget til Fange paa Sjælland og kastet i et haardt Fængsel. I en Krønike fra den Tid hedder det, at han indesluttedes i Jernlænker paa Haderslev Slot. Det var i Aaret 1326, og først 3 Aar senere befriedes han af sit Fangenskab. „Haderslevhus“ havde en vekslende Skjæbne; det var Gjenstand for Salg og Byttehandel og havde snart denne, snart hin Ejer. 1357 erobredes det saaledes af den holstenske Greve Nikolaus fra Erkehertuginde Agnes af Sønderjylland. I Slutningen af Valdemar Atterdags Regering var det i denne Konges Eje, som senere solgte det til holstenske Grever. Men sin Stortid havde „Haderslevhus“ under den første oldenborgske Konge, Kristian den I. Her var det, at han forinden sin Hyldest i 1448 maatte underskrive den bekjendte

Haandfæstning. Kristian III., der var Statholder i Hertugdømmerne, residerede for det meste paa Slottet, og her fødtes hans Søn, den senere Kong Frederik II., den 1. Juli 1534. Kong Kristian III. var særdeles ivrig for den lutherske Læres Indførelse i Hertugdømmerne, og ham maa det vistnok tilskrives, at Haderslev var den første By af alle Danmarks Stæder, hvor Reformationen fandt Indgang. Under ham har der hersket Liv og Røre i Haderslev. Byen har da haft en hel anden Betydning end nu til Dags. Derom kan man let danne sig et Begreb, naar man hører, at den da stod for 200 Plove, medens Landets gamle Hovedstad ved Slien kun regnedes for 120. Ved Arveskiftet 1544 tilfaldt „Haderslevhus" Hertug Hans den Ældre. Han residerede nogle Aar paa Slottet, men i Aaret 1551 lod han det nedrive — efter Sagnet, fordi at en Slægtning af ham skal have kaldet det en Røverrede.

Den gamle Borg, af hvilken der ikke findes nogen Tegning eller nærmere Beskrivelse, havde selvfølgelig stor Indflydelse paa Byens Beliggenhed. Det var en naturlig Sag, at den ene Bygning rejste sig i dens umiddelbare Nærhed, efter den anden, og saaledes opstod da den Bydel, der hører til den ældste, og som derfor ogsaa bærer Navnet „Gammel Haderslev."

I Stedet for „Haderslevhus" traadte nu et nyt Slot omgiven af Vand paa alle Sider, der opbyggedes i Aaret 1557 Øst for Byen paa en Ø, som kaldtes „Naffet." Omstaaende Billede gjengiver en Tegning af samme fra Aaret 1583. Slottet fik Navnet „Hansborg" efter Grundlæggeren, og det har, efter alle Beretninger at dømme, været udstyret med en ukjendt Pragt. Saaledes nævnes Slotskapellet, — ved hvilken en Slotspræst var ansat, — som var bygget af Marmor og indvendig rigt forgyldt. Hertug Hans valgte da ogsaa Slottet til sin Residents og gjorde sig i det Hele

taget meget fortjent af Byen, i det han byggede den gamle Latinskole og stiftede Hospitalet. Under Kong Frederik II. blev Slottet udstyret med en endnu større Pragt. Det var ofte et Opholdssted for Hoffet, og her fødtes 1583 Kong Frederik II.s yngste Søn, Hertug Hans. 1588 formæledes paa Hansborg Hertug Johan Georg af Anhalt Dessau med Dorothea af Mannsfeld, og 1597 holdt Danmarks store Konge, Kristian II., her Bryllup med Anne Kathrine af Brandenborg. 1609 fødtes paa Hansborg Frederik III., der blev Danmarks første souveraine Konge. Senere var Slottet Bopæl for Statholderen Gert Rantzau. Men under Svenskekrigen, under Kristian IV., blev Slottet indtaget af den svenske Hærfører Wrangel, og Svenskerne toge Hovedkvarter paa Slottet. Ved en svensk Kaptejns Uforsigtighed sprængtes Slottet da for største Delen i Luften; kun de nøgne Grundmure bleve staaende. Senere bleve ogsaa disse nedrevne og Stenene anvendte til Istandsættelse af „Koldinghus". Slotspladsen solgtes nogle Aar efter i enkelte Afdelinger til forskjellige af Byens Borgere — og nu er ethvert Spor af „Hansborg" udslettet.

Slottet „Hansborg"s Opførelse øst for Byen fik den allerstørste Betydning for Byens senere Udvikling. Den oprindelige By „Gammel Haderslev" svandt mere og mere ind, medens nye Bygninger rejstes mod Øst ned imod Slottet. Saaledes opstod den største Del af det nuværende Haderslev. Efter at Slottet var brændt og Grunden udstykket, blev Naffet bebygget.

Det er gaaet tilbage med Haderslev siden hin Tid, Huse have rejst sig, Huse ere sunkne i Grus, og Byen har forandret sig med Hensyn til Størrelse og Udstrækuing. Men dog er det gavnligt at fordybe sig i Mindet om Fortiden og deraf lade Haab om Fremtiden spire frem.

Haderslev, Mindernes By —!
Store Minder varsle om Tider ny,
Som frem af Ruinerne drages.
I Grus sank Hansborg, sank Haderslevhus
— Meget henvejres af Stormes Sus --
Men en Gang vil atter det dages.

Hans Petersen.

— Som je si'er Dig, Maren, Pokker skulde tjene, saadan som Herskaberne er nu til Dags. Det er ikke andet end Slid og Slæb for os stakkels Pi'er.

— Ja de' maa Du nok si'e. Bare jeg kunde bli' Herskab en Gang og holde Pi'e. Naa da, hvor je skulde hunse hinner.

For fire hundrede Aar siden.

Efter C. A. Thyregod. (Af Folkets Alm.)

Den 3. August 1892 er det 400 Aar siden Kristoffer Kolumbus tiltraadte den Rejse, hvorfra han kom tilbage som en ny Verdens hædrede Opdager. Han

var den Gang 56 Aar gammel og var en erfaren og kundskabsrig Sømand, der var vidt bereist, og havde endog været oppe i Ishavet. Ved grundig Eftertanke var han kommen til at nære den Mening, at der maatte være et Land vesten for Evropa. Han mente, at det maatte være Indien, og at finde den nærmeste Vej did blev hans Livs Opgave. Han vendte sig til Regeringen i hans Fødestad Genua om Bistand til sit Forehavende, men blev haanlig afvist. Bedre Lykke havde han ikke i Portugal, og nu gik han til Spanien, hvor det tilsidst lykkedes ham at faa Dronning Isabella af Kastilien stemt for Planen, saa hun for egen Regning vilde bekoste hans Udrustning.

Nu stod Kolumbus ved Begyndelsen af det Maal, han saa ihærdigt havde stræbt efter, og ved Havnebyen Palos i det sydvestlige Spanien udrustedes den lille Flotille, der skulde faa saa umaadelig Betydning for Menneskeslægten. De Skibe, hvormed Kolumbus vovede sig ud paa det store, den Gang ganske ukjendte Ocean, der endnu aldrig havde været gjennempløjet af nogen Kjøl, vare Santa Maria, Pinta og Nina. Santa Maria førtes af Kolumbus selv. Skjønt det var Flotillens største Skib, var det dog kun forsynet med Halvdæk, det vil sige, at det var højt og overdækket for og agter, men aabent midtskibs. Mandskabet boede forude og Officererne agter. Det maalte omtrent 150 Tons, og ialt bestod Besætningen paa de tre Skibe af 120 Mennesker, hvoraf de 90 vare Matroser. Kolumbus' Skib var langt fra et af Datidens bedste eller største Fartøjer, thi Spanierne ejede en Mængde To- og Tredækkere paa 600 Tons og derover. Skibenes Tilstand synes ikke at have været den bedste. De vare kun daarligt kalfatrede og lækkede uafladelig, Rejsningerne vare ikke hensigtsmæssige, og Sejlene passede ikke til dem; Provianteringen m. m. skal have svaret til Resten. At det ikke var den Slags Fartøjer, Kolumbus havde ønsket til sit forvovne Foretagende, kan man sige sig selv, men han kunde ikke faa noget bedre, allermindst i Palos, der kun var en lille Havn, og saa begav han sig paa Rejse hellere end at opgive den. Naar han kom godt fra den, skyldes det sikkert, at hans Flotilles Mandskab bestod af ægte, prøvede Søfolk.

Sejladsen gik først sydvestlig langs med Afrikas Kyster,

men disse tabtes af Syne, da man den 6. September styrede mod Vest ud paa det vilde Hav, som ingen Sømand vidstes nogensinde at have befaret. Da sank Søfolkenes Mod, og det var, som de sagde Frænder og Fødeland et evigt Levvel. De vidste nu ikke, hvor de styrede hen. Kolumbus vidste det heller ikke, men han ejede et levende Haab og et frejdigt Mod, som han ogsaa søgte at indgyde sine Medrejsende ved veltalende Skildringer af den Lykke, der ventede dem.

I 34 Dage saae de kun Himmel og Hav, og Mandskabets Utaalmodighed førte omsider til Mytteri, saa de truede at kaste Admiralen i Havet, hvis han ikke straks vendte om. Han skal da tilsidst have lovet at føje dem, hvis de ikke saae Land inden 3 Dage. Det Løfte maa have været bittert for Kolumbus at afgive; thi det var jo hans Livs store Maal, hans Velfærd og Ære, der stod paa Spil. Men han var en troende Kristen, og da han gav det forlangte Løfte, sukkede han til Gud om at blive frelst fra Forsmædelsen.

Og det blev han. Den 3. Dag Kl. 2 om Morgenen saaes ved Maaneskin en palmegroet Ø at dukke frem i det Fjerne, og nu kappedes de før saa opsætsige Matroser om at knæle for ham og bede om Tilgivelse. Den fik de, men forøvrigt stod Admiralen tavs og stirrede mod den skjønne Kyst, der ligesom gled ham i Møde, medens Skibet stævnede fremad i den dæmrende Morgen. Den Stund, han i tyve Aar havde drømt om, var nu endelig kommen.

Øen var beboet af en venlig og velskabt Menneskestamme, der modtog de Fremmede fredeligt og ærbødigt. Kolumbus kaldte dem Indianere, da han antog Landet for en Del af Indien, og siden ere alle Øerne i Mellemamerika kaldt Vestindien. Øen selv kaldte han San Salvador (Frelseren) i taknemlig Erindring om sin Redning. Det rette Navn Guanahani er først senere bleven kjendt.

Fra denne Ø sejlede Kolumbus videre og kom til den store Ø Kuba; men Guldminer, som Spanierne især stundede efter, fandt man heller ikke her, hvor man derimod fandt andre vigtige Frembringelser, saasom Kartofler og Tobak, hvilke to Planter indtil da vare aldeles ukjendte for Evropæerne.

Ved Nytaarstid vilde Admiralen hjem, men han efterlod noget af sit Mandskab paa Øerne, da han den 4. Januar lettede Anker for at sejle til Spanien. Det blev en haard og farefuld Rejse med Storm og Uvejr; men han satte sit Haab til Gud, og det blev ikke beskæmmet. Den 15. Marts 1493 ankrede han i Havnen ved Palos efter syv Maaneders Fraværelse. Han modtoges med stor Højtidelighed. Befolkningen flokkedes, og Kirkeklokkerne ringede, hvor han drog frem paa sin Rejse til Hoffet, der den Gang var i Barcelona, hvilket var en meget lang Vej fra Palos. Paa Slottet aflagde han sin Beretning for Kongen og Dronningen, der begge faldt paa Knæ og takkede Gud.

Nu havde Kolumbus naaet sin Lykkes Tinde, men da han kom til Vestindien igjen, vare de Folk, han havde efterladt der, bukket under i Kamp med de Indfødte, og medens han søgte at bedre paa Sagerne og opdage nye Lande, blev han i Spanien bagvasket af nidsyge Hofsnoge, der bragte det saa vidt, at han blev afsat fra sine Værdigheder og blev sendt fængslet til Spanien. Det lykkedes ham at retfærdiggjøre sig, og den ædle Dronning stod ham bi, men det lod sig ikke altid gjøre, da han igjen var borte.

Kolumbus gjorde flere Rejser til de ny opdagede Lande og gjæstede endog et Par Gange Amerikas Fastland, men han kom aldrig ud af den Tro, at det var Asiens Kyster og Øer og ikke en hel ny Verdensdel han havde opdaget.

Han var for Resten ikke den første Evropæer, der fandt Vej til Amerika; thi flere hundrede Aar tilforn var denne Verdensdel besøgt af nordiske Vikinger, men blev vore Forfædres Kjendskab til Amerika end ikke af verdenshistorisk Betydning, saaledes som den berømte Genuesers Opdagelse, saa kan man dog ikke frigjøre sig for Tanken om, at han maa have hørt Tale om Nordboernes Vestfarter og at han uden dette næppe vilde faldet paa den sikre Tanke om de store Lande hinsides det ukjendte, umaadelige Verdenshav.

— Du Stoffer. Ve' Du hva' je altid tænker paa, naar je ser Dig.

— Næh.

— At der skal dog en stærk Kissebærsaft til at farve en Næse, saa nysselig som Din!

En Rejsende blev syg i en Gjæstgivergaard, og der blev sendt Bud efter en Læge. Han laa alene i Værelset, da en Person traadte ind.

„Er De Lægen?" spurgte den Rejsende.

„Hvad fejler De?" spurgte den Fremmede.

„Jeg er meget syg."

„Kan De gaa?"

„Nej."

„Ikke en Gang her i Værelset?"

„Jeg kan slet ikke staa op."

„Det kommer mig meget belejligt," sagde dem Fremmede, tog den Rejsendes Ur og Pung og forsvandt.

En Herre spurgte en Dame, hvad hendes Alder var, hvilken hun angav til 26 Aar. Herren satte derved et Ansigt op, hvori man kunde læse, at han ikke troede dette Svar.

„Nu, min Herre, tror De mig maaske ikke?"

„Jo, jeg tror Dem meget godt," svarede Herren, „thi De sagde mig dette allerede for 10 Aar siden."

Damehatte og Blomster.

H. P. Aarø,

Nørregade Nr. 2, Haderslev,

og

Aarø & Hygebjerg,

Kristiansfelt,

anbefaler

Alt til

Mode- og Manufakturfaget

henhørende.

Fjer og Dun.

Berømte, ægte

Maria=Zeller Mavedraaber,

tillavet i **Apotheket „Zum heiligen Schutzengel",**

Carl Brady i Kremsier (Mähren).

Schutzmarke.

C. Brady.

Schutzmarke.

C. Brady.

Disse Draabers vidunderlig helbredende Virkning, navnlig ved **Mave=** og **Underlivs=Besværligheder, Mavekrampe** eller **Kolik** har i en Række af Aar ved mangfoldige Erfaringer vist sig saa velsignelsesrig i Fordøjelses=organernes Sygdomme, og i de af disse opstaaede Lidelser baade ved Voksne og Børn, at de have vunden en varig Berømmelse, ja endog vakt berømte Lægers Interesse.

Da de fleste Sygdomme have deres Aarsag i en fordærvet Mave og slet Fordøjelse, der frembringer slimet Blod og andre slette Safter, som igjen fremkalder Sygdomme, og giver disse Næring saa blive alle Sygdomme, og navnlig de neden anførte lykkelig og efter Ønske hævede ved Brugen af disse Draaber, naar den Lidende daglig tager en Kaffeskefuld af disse.

Maria=Zeller Draabernes Virkning overgaas i nedenstaaende Tilfælde ikke af noget andet Middel, nemlig Ved **Mangel paa Appetit, ildelugtende Aande, Mavesvækkelse, Oppustning, sur Opstøden, Kolik, Mavekatarrh, Halsbrynde, Dannelse af Sand og Grus, stærk Slim=Produktion, Gulsot, Kvalme og Opkastning, Hovedpine, hvis denne stammer fra Maven, Mavekrampe, haardt Liv eller Forstoppelse, Mavens Overlæsning med Spise og Drikke, Orm=, Milt= og Hæmorrhoidallidelser (den gyldne Aare).**

Disse Draaber have ved en mer end 200=aarig Erfaring stadfæstet, at de kunne helbrede de fleste Mave= og Underlivslidelser, og de have allerede mange Gange hjulpet til at opnaa en Levealder af 100 Aar.

En Munk i Franciskanerklosteret paa Bjerget Karmel i Syrien, Pater Ambrosius, er Opfinder af dette Lægemiddel, og han blev derfor i hele Syrien og Palæstina betragtet som en Mirakelmand, thi han hjalp med dette Middel, hvor enhver anden Hjælp var forgjæves. Ved Brugen af disse berømte Draaber blev han selv 107 Aar

gammel, hans Fader og Moder levede over 110 Aar. Derefter arvede en Slægtning af ham, en Geistlig i Konstantinopel, Pater Severin, der blev over 100 Aar, Recepten, og i lange Tider blev dette Middel anvendt som hemmeligt Middel, og var kun bekjendt af meget Faa, indtil en af disse Slægtninge, som Skjæbnen senere førte til Rom i medicinsk Praksis, skjænkede Middelet den vel fortjente Opmærksomhed.

Den højværdige Prior i Klosteret Athos, Pater Gregor, blev 98 Aar, og en Broder i samme Kloster blev 102 Aar gammel. I Invalidehotellet i Murane ved Venedig døde i Aaret 1838 en Officer ved Navn Joh. Kovats i en Alder af over 100 Aar, og han kunde hovedsagelig takke Brugen af disse berømte Maria-Zeller Draaber for sin høje Alder. Hertuginde Elisabeth i Innsbruck, som af de fleste Læger var erklæret for uhelbredelig, blev helbredet ved Brugen af disse Draaber, og levede endnu i mange Aar.

Som Følge af saadanne Kjendsgjerninger bleve disse Draaber i Begyndelsen kun anvendte i Klostre, senere i Hospitalerne i de fleste europæiske Hovedstæder som et uvurderligt Middel ved forskjellige, selv usædvanlige Sygdomme og altid med det bedste Resultat. —

Til Slutning skal endnu bemærkes, at disse Draabers Bestanddele er den præparerede, uddragne og fortyndede Saft af forskjellige heldig valgte sydlige Planter, som hvert Aar indsamles i Lille-Asien ved Foden af Libanon og altid forsendes friske til Europa, og som mange berømte Læger have anerkjendt som gavnlige for Sundheden. Draaberne have ikke faaet nogensomhelst Tilsætning af andre medicinske Stoffer.

Brugs-Anvisning.

Maria-Zeller Draaberne virke mildt opløsende, have en meget behagelig bitter Smag og maa tages om Morgenen før man spiser og om Aftenen før man gaar i Seng, hver Gang en Kaffeskefuld (Børn maa man kun give den tredie Del). Man drikker derefter lidt friskt Vand eller Vin blandet med Vand. Efter at have indtaget de berømte Draaber, give de hele Livssystemet en Slags Opsving, Styrke og Mod.

Det skal ogsaa bemærkes, at ved vedvarende Brug af disse Draaber, vil enhver af de ovennævnte Sygdomme blive fuldstændig hævet i Løbet af to til fire Uger.

Selvfølgelig maa der iagttages en streng Diæt.

Schutzmarke.

Til behagelig Jagttagelse.

Samvittighedsløse Efterlignere have forsøgt at bringe Præparater af mindre Værdi med samme eller lignende Navn paa Markedet og sælge disse forfalskede Midler som ægte **Maria-Zeller Mavedraaber.** For ikke at have Skade af Nydelsen af saadanne Efterligneser, **advares** herved **eftertrykkelig** mod Kjøb af disse Forfalskninger.

De i mere end to Hundrede Aar bekjendte ægte Maria-Zeller Mavedraaber ere sammensatte af de kraftigste Lægeurter, og til Tegn paa deres Ægthed ere de indpakkede i en rød med hosstaaende Beskyttelsesmærke og Underskrift forsynet Emballage, ligesom der paa den med hver Flaske følgende Brugsanvisning er bemærket, at denne er trykt i H. Grusek's Bogtrykkeri i Kremsier.

Prisen paa en lille Flaske er 80 P. og for en Dobbeltflaske Mk. 1,40.

(Fortsættelse paa næste Side.)

De berømte ægte **Maria=Zeller Mavedraaber** faaes i nedenstaaende Apotheker:

I **Haderslev** i Hjorte=Apotheket, saavelsom i følgende Byer i Hertugdømmerne Slesvig og Holsten: Aabenraa: Apotheker H. Sommer. — Altona: Svaneapotheket; Løveapotheket, Prinsensgade; Elefantapotheket; Enhjørningsapotheket; L. Hink, Engelapotheket. — Blankenese: Droguist Dollmann. — Buxtehude: Det Leddinske Apothek. — Elmshorn: Apotheker Hanssen. — Flensborg: Apotheker Scholinus (Engros); St. Johannesapotheket. — Frederiksstad: G. L. Nissen. — Garden: E. Rayner. — Garding: Løveapotheket. — Glückstadt: O. Behrmann. — Husum: Enhjørningsapotheket. — Itzehoe: Neustädter=Apothek. — Kellinghusen: O. Behrmann. — Kiel: Svaneapotheket. — Krempe: L. Hempel. — Logumkloster: Haak. — Marne: Boy Jessen. — Nordstrand: J. Matthei. — Nortorf: H. Michaelsen. — Ottensen: Viktoria=Apotheket. — Pinneberg: O. Paulsen. — Rendsborg: Apotheket. — Sonderborg: Albert. — Toftlund: J. Creutz. — Vandsbeck: Kroneapotheket. — Wesselburen: Wetzel.

I de foranførte Apotheker faaes ogsaa:

Maria=Zeller Afføringspiller,

som ere **langt billigere, bedre og gavnligere i Virkning end alle Svejtser= og andre Piller.** Disse ere i mange Aar blevne anvendte med de bedste Resultater ved **Forstoppelse og Haardlivethed.**

Til Tegn paa deres Ægthed maa man lægge Mærke til det ved Siden staaende Beskyttelsesmærke og Apotheker i **Kremsier, C. Bradys** Underskrift.

Alle ligelydende Efterligninger ere værdiløse!

Brugs=Anvisning.

Ved almindelig Mangel paa Stolgang og Forstoppelse tager man 2—4 Stykker af disse Piller om Aftenen før man gaar til Sengs. Virkningen finder da bestemt Sted om Morgenen rigelig, prompt og mildt uden at føle nogensomhelst Smerte. Skulde Forstoppelsen være meget haardnakket, saa at den ovennævnte Dosis bliver uden Virkning, saa maa man igjen tage 1—2 Piller to Timer efter Frokosten. **Pris pr. Æske 50 P.**

Depot i Apotheker Carl Bradys Apothek „zum heiligen Schutzengel" i Kremsier (Mähren).

Paul Christiansen,

Murmester,

Apothekergade 310, Hjørnet af Præstegade,

anbefaler:

Bygningsmaterialier:

Prima Itzehoe Cement, Alsen's Fabrik;
Prima Kalk, glacerede Rør,
Bøjninger, Afledere, Svinetruge og
Krybber, Gibs, Gibsrørvæv, Tagpap,
Asphalt, Asphaltlak, Tagsten,

jernhaarde Mejeri-Gulvfliser,

hvoraf er leveret til Kastvraa, Stepping,
Lunding, Tyrstrup, Anslet, Halk og Ørsted Fællesmejerier.

Ovnfliser, ildfaste Sten og Leer.

Cementstøberi:

Engventiler, Udløbskasser, Vandtruge,
Trappetrin, Solbænke,
fire og ottekantede kulørte Cementfliser.

Karbolineum,

et udmærket Træ-Konserveringsmiddel imod

Hus- og Mursvamp.

„Rubrinit", rød Strygemasse for Paptage.

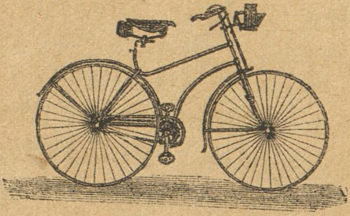
Nyt Linolium Stof,

anbefales til Tage og Beklædning af fugtige Vægge

af **Paul Christiansen.**

Specialitet:
Majolikakakkelovne.

A. Kermann,

Haderslev, Storegade 494,

anbefaler sit Lager af

hvide og kulørte

Porcellæns=Kakkelovne

og

Komfurer,

og leverer sammme med Opsætning til de billigste Priser.

Reparationer udføres hurtigt og promt.

Agent: Hr. A. P. Schmidt i Gram.

Kjøbenhavnske Kakkelovne
med de nyeste Regulerindretninger.

Støbegods=Lager.

Lager af svære

Jern=Kakkelovne,

Koge= og Spareovne

i nyeste forbedrede Konstruktioner.

Regulerovne, Cirkulerovne,

Kogeindretninger,

i stort Udvalg til de billigste Priser.

A. Kermann,

Haderslev, Storegade 494.

Peter Boysen,

Slotsgade Nr. 37, Haderslev,

anbefaler Alt til **Kolonialfaget** henhørende.

Daglig frisk brændt og malet

Kaffe,

Tobak og Cigarer.

Have-, Blomster- og Rodfrugtfrø

i prima spiredygtig Vare.

L. Lausen,

Nørregade, Haderslev,

anbefaler sit Lager af

bedste engelske Stenkul, Parrotkul,

Brunkul, Newcastler Gaskoaks

og Cinders.

Ene-Udsalg af Antracitkul.

Chr. Lausen,

Haderslev, Storegade 517,

anbefaler alle til en **velassorteret Kolonialhandel** henhørende Artikler:

Daglig frisk dampbrændt Kaffe,

fra de billigste til de fineste Sorter.

The, Sukker, hele og stødte Krydderier, Smørfarve, Osteløbe, Ostefarve etc., Hollandsk og Mejeri-Ost, aflagrede Tobakker og Cigarer,

samt sit velassorterede **Vinlager.**

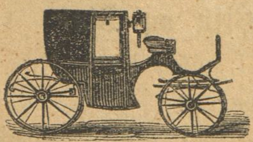
Chr. Lausen.

H. Sørensen,

412, Gaaskjærgade 412, Haderslev,

anbefaler

sit store Udvalg af nye, elegante og solide

Vogne

til Nutidens billigste Priser.

Brugte Vogne, godt istandsatte, meget billige.

Bestillinger modtages og

brugte Vogne tages i Bytte.

Reparationer udføres hurtigt, solidt og billigt.

Spiller & Eckhardt,

Haderslev, Nørregade 384,
Flensborg, Søndertorv 7 og Nørregade,

Herre- og Drenge-Garderobe-Forretning,

anbefale:

Klædninger, Overfrakker, Benklæder, Drenge-Klædninger, samtlige Arbejder-Artikler, Hatte og Kasketter

i største Udvalg til billige Priser.

Lapper til enhver Klædning efter Ønske gratis.

Stort Lager i Klæde, Bukskin og Overfrakke-Stoffer.

Forfærdigelse efter Maal

under Garanti for elegant og solidt Arbejde.

Spiller & Eckhardt.

Christian Færdig,

Kobbersmed og Brøndborer,

Apothekergade 305, Haderslev,

(ved Siden af Hr. Kjøbmand de Wolff),

anbefaler sig med Udførelse af alt Arbejde i

Kobber, Messing, Blik og Zink.

Alt **Blikarbejde** kun i solide Varer.

Særlig fremhæves:

Mejerigjenstande. Arthesisk Brøndboring.

Lager af **Pumper** og **Vandledningsrør**

samt **Forbindelsesstykker, Ventiler** og **Haner.**

Pumper og **Rør** leveres paa Bestilling **rustfri.**

Gammelt Kobber, Messing og **Tin**

kjøbes til højeste Priser.

Oplag hos
Westergaard i Gramby.

hold modtage vi næsten daglig, dog ikke mindre ofte have vi Lej-
lighed til at bemærke, at de som ved et nyt markskrigeragtig
anprist Middel haabede at opnaa bedre Resultater, **vende til-
bage til den gamle prøvede Pain-Expeller**, idet de over-
beviste sige: **„Der gaar dog intet over Pain-Expel-
leren!"**

I alle Verdensdele er dette herlige Middel be-
kjendt, og ikke store Avis-Annoncer har det at takke for den
overordentlige Udbredelse men **ene og alene lykkelig Helbre-
dedes videre Anbefaling. Dersom noget Husmiddel
fortjener og har fundet de Syges Tiltro, saa er det
Anker-Pain-Expelleren.** Naar vi desuagtet ved foranstaa-
ende Linier henvise til Pain-Expellerens Hensigtsmæssighed, saa
sker dette kun for at være de Syge, som hidindtil forgjæves
have bestræbt sig for at finde et passende Middel, behjælpelige

Pain-Expelleren ikke være ægte i Forraad i det nær-
meste Apothek, da skriver man til General Depotet:
Marien-Apotheke i Nürnberg, eller til Victoria-
Apotheke i Berlin SW., Friedrichstr. 19, som hurtig
og billig udføre enhver Bestilling. **Priser:** Tysk-
land: 50 Pf., og 1 M., Holland: 50 Cent, England:
1s $1\frac{1}{2}$ d. Amerika: 0,50 Dollars pr. Flaske.

F. Ad. Richter & Cie.

**Rudolstadt, Nürnberg, Wien, Olten, Rotterdam,
London EC., New-York**, 310 Broadway.

Barnets kjæreste Leg! En Velgjerning for Moderen! Vore Børns Yndling!

**Der gives ingen bedre. Aanden mere tilskyndende Beskjæftigelse for Ung og Gammel!
Selv vor mindste Pige leger gjerne dermed, hun vil aldeles ikke have noget
andet Legetøj mere!**

Alle Alle bygge gjerne, Bedstemoder, Moder og Barn, den ene vil overgaa den anden!

Saaledes lyde Dommene fra dem, som forrige Jul skjænkede deres Børn en **Anker-Stenbyggekasse.** Kasserne ere i Forraad til Priser fra 50 Pf. af (eller fra Fr. 1, Anchor Box from 6d or 0,25 Dollar and a bove) i næsten alle Verdens Lege-tøjforretninger, man forlange udtrykkelig:

Richters Anker-Stenbyggekasser

Enhver Kasse uden Fabrikmærket „Anker" viser man uden videre tilbage som **uægte**, og lader sig ikke paatrænge nogen værdiløs Efterlignelse: Nærmere angaaende de ægte Stenbygge-kasser finder man i den med mange farvede Byggeforbilleder forsynede Bog: „Des Kindes liebstes Spiel" som gratis tilsendes af: F. Ad. Richter & Cie. i Rudolstadt, Wien, Olten, Rotterdam, London EC. 65 Fenchurch-Street, eller New-York, 310 Broadway.

1892.